

บทที่ ๑๑

การสร้างแบบจำลองการสอน

พื้นฐานการสร้างแบบจำลองการสอนภาษาไทย

การสร้างแบบจำลองการสอนภาษาไทย (อ่าน-เขียน) ชั้นประถมศึกษา
สำหรับครูช่วยสอนชาวเขา ยึดแนวทางหรือหลักการดังนี้

๑. ทักษะการสอนเฉพาะอย่าง

๑.๑ การสอนแบบจุลภาค (Microteaching) ของ Allen และ Ryan^๑ โดยพิจารณาเลือกทักษะการสอนที่เห็นว่าจำเป็นและเหมาะสำหรับครูช่วยสอนชาวเขา

๑.๒ พิจารณาเลือกจากการศึกษาหรือดูแถบบันทึกภาพเกี่ยวกับการสอนแบบจุลภาค ของแผนกวิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดังนี้
การนำเขาสู่บทเรียน^๒
การเร้าความสนใจ^๓
การสรุปบทเรียน^๔

^๑ Dwight Allen and Revin Ryan, Microteaching (Menlo Park: Addison-Wesley publishing Company, Inc., 1969) pp 31-151

^๒ บุศนนา สาริยา การนำเขาสู่บทเรียน (V-31:1240f, 380M) แถบบันทึกภาพ

๑ มวน ๒๐ นาที

^๓ ประเสริฐ ชั้นประเสริฐ การเร้าความสนใจ (V-31:1240f, 380M) แถบบันทึกภาพ ๑ มวน ๒๐ นาที

^๔ อธิปัติย์ คดีสนุทร การสรุปบทเรียน (V-31:1240f, 380M) แถบบันทึกภาพ ๑ มวน ๒๐ นาที

๒. โครงสร้างของแบบจำลองการสอน

๒.๑ ศึกษาจากแนวของ แบบจำลองการสอนของแผนกวิชาประถม

ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒.๒ ศึกษาวิทยานิพนธ์ ของศิลาปชัย ดวงแก้ว^๕

๒.๓ ศึกษาแบบจำลองการสอนของ Joyce^๖

๓. เค้าโครงของเนื้อหา และการคัดเลือกเนื้อหาบรรจุลงในแบบจำลอง
การสอน

๓.๑ พิจารณาจากหลักสูตรการอบรมครูช่วยสอนเด็กชาวเขา พุทธ

ศักราช ๒๕๑๖ ของแผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๓.๒ ทัดคองจากแบบเรียนภาษาไทยสำหรับเด็กชาวเขา เล่ม ๒-๔

ของแผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหา-

วิทยาลัย

๓.๓ สืบรวจแบบเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ของกระทรวงศึกษา

ธิการและหนังสืออ่านประกอบอีกเป็นจำนวนมาก

---

^๕ศิลาปชัย ดวงแก้ว "การสร้างแบบจำลองการสอนชั้นประถมศึกษา สำหรับ
ครูช่วยสอนเด็กชาวเขา" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๘.

^๖Bruce Joyce and others, Model of Teaching, (New
Jersey:Prentice :Hall Inc., 1972) pp. 34-89.

๔. หน่วยการสอนทั้ง ๔ ช่วง ๓.๒ เป็นแกนกลางคือ

หน่วยที่ ๑ ฉันทนาภาษาไทย

หน่วยที่ ๒ ชีวิตที่มีความสุข

หน่วยที่ ๓ บุคคลที่เรายกย่อง

หน่วยที่ ๔ หลักการที่เราเชื่อถือ

หน่วยต่างๆ จะแบ่งเป็นตอนๆ ตามความเหมาะสมของเนื้อหามากหรือน้อย

๕. ผู้วิจัย กำหนดวิธีสอนโดยมุ่งเน้นทักษะการสอน การนำเข้าสู่บทเรียน การดำเนินกรสอน การเร้าความสนใจ และการสรุปบทเรียนเป็นหลักในขณะเดียวกันก็ได้ให้ความสำคัญกับความเข้าใจในเนื้อหา ทักษะ คำนิยมหรือทัศนคติที่สื่อภาษาไทยด้วย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกิจกรรม และประสบการณ์ อุปกรณ์

เอกสาร อ่านประกอบ แนวประเมินผลบทเรียน เพื่อให้ครูช่วยสอนเลือกใช้ภาษาที่เหมาะสม

๖. แผนสร้าง แบบเรียน (Blue - print) ซึ่งบรรจุเนื้อหา แบบเรียนแต่ละเล่ม และแต่ละบทไว้ เป็นหลักในการสร้าง

ลักษณะโครงสร้างและองค์ประกอบแบบจำลองการสอน

วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษา ๔ สำหรับครูช่วยสอนชาวเขา

แบบจำลองการสอนนี้ประกอบไปด้วยส่วนสำคัญดังนี้คือ

ส่วนที่ ๑ เกี่ยวกับบทนำ ประกอบไปด้วย

คำแนะนำเบื้องต้น

หน่วยที่ ..... ชื่อหน่วย .....

ตอนที่ ..... ชื่อตอน .....

ความมุ่งหมาย

- แนวคิด
เนื้อหาเฉพาะตอน
การนำเข้าสู่บทเรียน
การดำเนินการสอน
- ส่วนที่ ๒ ประสพการณ์ กิจกรรม และสิ่งเสริมประสพการณ์ ประกอบไปด้วย
กิจกรรมต่างๆ
ตัวอย่างกิจกรรมใน ๑ ชั่วโมง
อุปกรณ์
เพลง
การเล่นสนุก (เกม)
เอกสารเพิ่มเติมหรือหนังสืออ่านประกอบ
- ส่วนที่ ๓ บทฝึกทักษะสำหรับเด็ก ประกอบไปด้วย
แบบฝึกการเขียน
แบบฝึกการอ่าน
- ส่วนที่ ๔ ประเมินผลและสรุปบทเรียน ประกอบไปด้วย
การสรุปบทเรียน
ครูผู้สอนประเมินผลบทเรียน
การประเมินผลที่ครูและเด็กร่วมกัน
- ส่วนที่ ๕ บทเสนอแนะตัวอย่างในการสอน เป็นส่วนให้คู่มือในการเตรียมการสอน
บันทึกการสอน หรือคัดแปลงไปใช้สอน และตัวอย่างวิธีสอนไปด้วย ประกอบ
ไปด้วย
การนำเข้าสู่บทเรียน
การดำเนินการสอน
การสรุปบทเรียน
การเสริมทักษะหรือหาประสพการณ์เพิ่มเติม
(ปรกติรายละเอียดในคู่มือประจำองค์การสอน)

แบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาที่ ๔

สำหรับครูช่วยสอนชาวเขา

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลักษณะโครงสร้างแบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทย
 ชั้นประถมศึกษา ๔

<p>บทนำ</p>	<p>คำแนะนำเบื้องต้น หน่วยที่ ..... ชื่อหน่วย ..... ตอนที่ ..... ชื่อตอน ..... ความมุ่งหมาย, เนื้อหา เฉพาะตอน แนวคิด การนำเข้าสู่บทเรียน การดำเนินการสอน</p>
<p>ประสบการณ์ กิจกรรม สิ่งเสริมประสบการณ์</p>	<p>กิจกรรมต่างๆ ตัวอย่างกิจกรรมใน ๑ ช่วงเวลา อุปกรณ์ เพลง การเดินสนุก เอกสารเพิ่มเติม หรือหนังสืออ่านประกอบ</p>
<p>บทฝึกทักษะ สำหรับ เด็ก</p>	<p>แบบฝึกหัดการ เขียน แบบฝึกหัดการอ่าน</p>
<p>บทประ เนิณผล และสรุปบทเรียน</p>	<p>การสรุปบทเรียน ครูผู้สอนประ เนิณผลบทเรียน การประ เนิณผลที่ครูและ เด็กร่วมกัน</p>

บทแนะนำตัวอย่าง ในการสอน	การนำเข้าสู่บทเรียน การดำเนินการสอน การสรุปบทเรียน การเสริมทักษะ หรือหาประสบการณ์เพิ่มเติม
-----------------------------	---

คำแนะนำเบื้องต้น

แบบจำลองการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ สำหรับครูช่วยสอนชาวเขานี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการอบรมครูช่วยสอนชาวเขา ที่ศูนย์พัฒนาและส่งเสริมชาวเขาอำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยหวังที่จะให้เอกสารนี้เป็นเครื่องอำนวยความสะดวกแก่ครูช่วยสอนในการนำไป เป็นคู่มือประกอบการศึกษา เนื้อหาในหลักสูตรภาษาไทยสำหรับเด็กชาวเขา และเนื้อหาในหลักสูตรพิเศษสำหรับการอบรมครูช่วยสอนเขาของแผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นอกจากนั้นยังชี้แนวทางให้ครูได้เข้าใจในการสอนวิชาภาษาไทย การจัดกิจกรรมและประสบการณ์การสร้าง และใช้อุปกรณ์การเสริมทักษะบางประการ การประเมินผลการสอนตลอดจนสามารถ เจือกทักษะการสอนหลายๆ แบบมาใช้ในวาระต่างๆ เป็นการเพิ่มความมั่นใจในการสอนยิ่งขึ้น ลักษณะโครงสร้างและส่วนประกอบของแบบจำลองการสอนมีดังนี้

ส่วนที่ ๑ บทนำ

หน่วยที่และชื่อหน่วย

กำหนดไว้เพื่อให้เห็นความสำคัญหรือความสัมพันธ์ของเนื้อหาที่เรียน เกี่ยวกับตัวผู้เรียน ครูผู้ใ้ยังสามารถที่จะแก้ไขปรับปรุงหรือจัดหาเรื่องราว ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องหน่วยหรือชื่อหน่วยใดด้วยตนเอง ซึ่งมีทั้งหมด ๔ หน่วย คือ

- หน่วยที่ ๑ จัน เป็นคนไทย
 หน่วยที่ ๒ ชีวิตที่มีความสุข
 หน่วยที่ ๓ บุคคลที่เรายกย่อง
 หน่วยที่ ๔ หลักการที่เราเชื่อถือ

ตอนที่ และชื่อตอน

บางหน่วยจำเป็นต้องแยกออกเป็นตอนๆ เพราะมีเนื้อหากว้างไม่สามารถที่จะสอนให้จบหน่วยได้เพียงหนึ่ง-สองครั้ง และครูผู้สอนสามารถที่จะปรับปรุงหรือตัดตอนนำไปใช้สอนตามเหมาะสมได้

ความมุ่งหมาย

บอกความมุ่งหมายของเรื่องทีละตอนเป็นข้อๆ ทั้งความมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม บางตอนก็บอกความมุ่งหมายเชิงวัฒนธรรม เพื่อปลูกฝังงานนิยมหรือทัศนคติที่มีต่อภาษาไทย ทั้งนี้จะ เน้นความสำคัญด้านใด ยอมแหวแต่ลักษณะของเนื้อหา

แนวคิด

บอกไว้ เป็นแนวทางให้เด็กใช้ เพื่อย้ำหรือทบทวนหรือสรุปบทเรียนถ้าผู้เรียนเกิดแนวคิดใดแล้ว อาจเข้าใจบทเรียนได้ดี จะนำไปสอนหรือไม่แล้วแต่คุณวินิจฉัยของครู สิ่งที่สำคัญยิ่งก็คือให้พื้นฐานเบื้องต้นสำหรับครูในการช่วยเหลือเด็กสรุปกฎเกณฑ์ตามบทเรียนนั้นๆ

เนื้อหา เฉพาะก่อน

เป็นการสังเขปเนื้อหาจากหนังสือแบบเรียน เพื่อสะดวกในการเตรียมเนื้อหาสำหรับสอนและ เป็นเนื้อหาเพิ่มเติม นอกเหนือจากแบบเรียน เพื่อให้ครู เลือกไปฝึก การอ่านของเด็ก

การนำเข้าสู่บทเรียน

บอกทักษะการสอนที่จะใช้ นำเข้าสู่บทเรียน เป็นการเสนอแนะให้ครูกัดสินใจ เลือกฝึกฝนและนำไปใช้ เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหา ความถนัดของผู้สอนตลอดจนความ สนใจของนักเรียน

การดำเนินการสอน

บอกทักษะการสอนแบบต่างๆ เพื่อให้ครูได้เลือกฝึกเลือกใช้ให้เหมาะสมในการ เสนอสาระสำคัญของบทเรียนหรือการดำเนินการสอน เพื่อเปลี่ยนอริยาบถ ของผู้สอนและ ผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการสอน

ส่วนที่สอง ประสพการณ์ กิจกรรม และสิ่งเสริมประสพการณ์

กิจกรรมต่างๆ

บอกกิจกรรมต่างๆ หรือเสนอแนะกิจกรรมที่เห็นว่าสอดคล้องกับเนื้อหา เพื่อ ให้ความสะดวกแก่ครูในการ เตรียมการสอน

ตัวอย่างกิจกรรมในหนึ่งช่วงเวลา

บอกการจัดกิจกรรมการสอนเฉพาะ เรื่อง ที่ใช้เวลาในการสอนเพียง ๑-๒ ชั่วโมง อาจบรรลุวัตถุประสงค์บางอย่าง บางขอเท่านั้น

อุปกรณ์

เป็นการ เสนอชื่ออุปกรณ์ที่เห็นว่าเหมาะสมกับเนื้อหาที่จะใช้สอนเหมาะสมกับการจัดกิจกรรม เพื่อให้ครูเลือกใช้ เลือกจัดหา หรือเป็นแนวทางให้คิดค้นแปลงจัดสร้างขึ้นตามความเหมาะสม

เพลง

เป็นเพลงที่เห็นว่าสอดคล้องกับเนื้อหาแต่ละตอน และอาจใช้ประกอบกิจกรรมการสอนในชั้นสรุปบทเรียน หรือนำไปใช้ฝึกหัดอ่าน เขียนได้ ดังตัวอย่างในแบบฝึกหัด

เกม

เสนอวิธีเล่นต่างๆ เพื่อเสริมกิจกรรมหลักของบทเรียน และบอกวิธีการเล่นให้ควย ผู้สอนอาจเลือกใช้ตามความเหมาะสม

เอกสารหรือหนังสืออ่านประกอบ

บอกรายชื่อหนังสืออ่านประกอบและแหล่งที่มีหนังสือเหล่านั้นพร้อมชี้ตัวอย่างที่จะนำเนื้อหาบางตอนจากหนังสือเหล่านั้นมาใช้ประกอบบทเรียนนอกแนวทางให้ครูเชื่อมั่นในตัวเอง ในการเลือกใช้หนังสืออ่านประกอบ มีอยู่ ๒ อย่าง คือ

๑. สำหรับครูเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม เกี่ยวกับเนื้อหาที่จะสอน การเตรียมบทเรียนที่จะสอน ให้ละเอียดกว้างขวางกว่าที่ให้ไว้ในแบบจำลองการสอนนี้ บางตอนของแบบจำลองที่อ้างถึง หนังสือเดียวกันนี้ จะใช้อักษรย่อว่า พ.ค. ซึ่งหมายความว่า "เพื่อครู" ทั้งนี้เพื่อความสะดวกและรวบรัด

๒. สำหรับเด็ก เพื่อให้เด็กไขคนควาเพิ่มเติมหรือทำแบบฝึกหัดการอ่านและเขียน เป็นหนังสือแบบเรียน และหนังสืออ่านประกอบ ถ้ามีการอ้างถึง หนังสือเดียวกันในแบบจำลองแต่ละหน่วยแต่ละตอนจะใช้อักษรย่อว่า พ.ค. ซึ่งหมายความว่า "เพื่อเด็ก"

ส่วนที่สาม

บทฝึกทักษะสำหรับเด็ก

เสนอแนะเป็นตัวอย่างให้ครูนำไปใช้ให้เด็กฝึกฝนการอ่าน การเขียนให้
 ความสะดวกแก่ครู ในกรณีที่ครูไม่มีเวลาที่จะสร้างแบบฝึกหัดเอง หากครูมีเวลาและมี
 ความประสงค์จะสร้างแบบฝึกหัดเองย่อมคิดแปลงหรือยัดเป็นแนวในการสร้างขึ้นได้ตาม
 เหมาะสม

ส่วนที่สี่

บทประเมินผลและสรุปบทเรียน นี้อยู่ ๒ ส่วน

๑. ส่วนที่เสนอแนะทักษะการสอนแบบต่างๆ เพื่อให้ครูเลือกใช้ในการ
 สรุปบทเรียน
๒. ส่วนที่บอกแนวทางการประเมินผลบทเรียน เพื่อให้ครูเลือกใช้ตามความ
 เหมาะสม ทั้งในแง่ที่ครูจะประเมินผลเองหรือให้เด็กมีส่วนร่วมในการ
 วัดการประเมินผลการเรียนนั้นๆ

ส่วนที่ห้า

บทเสนอแนะตัวอย่างในการสอน

ส่วนนี้จะให้แนวตัวอย่างสำหรับการเตรียมการสอนหรือบันทึกการสอน
 เพื่อเสริมความเข้าใจให้ครูรู้จักนำแบบจำลองการสอนนี้ไปใช้ เป็นแนวหรือตัวอย่างสำหรับ
 ใช้สอนแต่ละครั้งหรือแต่ละชั่วโมง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน่วยที่ ๑ ฉันเป็นคนไทย

ตอนที่ ๑ ตัวสะกดแมก

ตอนที่ ๒ ตัวสะกดแมกม

ตอนที่ ๓ ตัวสะกดแมกน

ตอนที่ ๔ ตัวสะกดแม่เกอย และแม่เกอว

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- หน่วยที่ ๑ ฉันทน์เป็นคนไทย
ตอนที่ ๑ ตัวสะกดแมง

บทนำ

ความมุ่งหมาย

๑. ให้นักเรียนบอกคำที่สะกดด้วยแมงได้
๒. ให้นักเรียนสามารถสมคำด้วยแมงได้ ทั้งหยิบคำจากข้อความออกมาผสมอ่าน และเข้าใจความหมายได้
๓. ให้นักเรียนมีโอกาสหัดอ่าน เขียน กัดลายมือจากข้อความหรือคำต่างๆ ที่ผสมด้วยแมง ทั้งเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล
๔. ให้นักเรียนสนใจ และสนุกกับการอ่านและเขียน

แนวคิด

ตัวอักษร ง. ที่ทำหน้าที่ไปต่อท้ายหรือสะกดให้ทางเสียงของแต่ละคำออกเสียงเฉพาะลงไปเป็นเสียง ง. นั้นเรียกว่ามาตราสะกดแมงจะมีเฉพาะ "ง" เท่านั้น

เนื้อหาเฉพาะตอน

๑. สาเด ควงคี่ เอาแดงคองใส่สูงมาโพพ พอของสาเดชื่อ คองคิง กองโต อังไฟ เอาไข่มุง พูพอ เกืองตาใส่เสื่อรุงรัง มาลองเรียง คองคิง พอว่าพูพอตาเอียง ไม่น่าทำซิ่งซิ่ง ไถงูจงอาง
อาเบ มีเขียงคี่ มาเมียงมอ จะขอกางเกงสาเด ขอ ให้ สาเด และ พูพอ นำแดงเคียงไปไต่ป่าที่โนป่า โนป่ามีแต่ไม้สูงยุงยง ยังวังเวง อาเบไปหาป่าของสาเดท่าเสียงคิงคิง ป่าคาเปิง

๒. คำที่ควรเขียนในสัปดาห์คว่ำไว้ประกอบกิจกรรม แต่งคอง ถัง ทองตั้ง
 อังไฟ มุง ทองเรียง ตาเอียง ชิงชัง จงอาง เขียง เบียงมอง
 กางเกง แกงเลียง เลียงชัง วังเวง คิงตั้ง

การนำเข้าสู่บทเรียน

ครูอาจจะเลือกเทคนิคต่อไปนี้อันใดอันหนึ่งมาฝึกฝน หรือให้นำเข้าสู่บทเรียน

เช่น

- การใช้สื่อการสอน, ใช้อุปกรณ์
- หยิบชอกความ หรือคำในเนื้อหาเฉพาะตอนมา เป็น เรื่อง
 พาเด็กสนทนาซักถาม
- เจนบทบาท ซึ่งอาจคิดแปลงแต่ง เรื่องขึ้น เคนให้นักเรียนแสดงบทบาท
- คิดแปลง เรื่อง เพื่อเอา เป็นนิทาน
- ใช้เพลงที่มีทอง เรื่องซึ่งมีคำที่สะกดคล้ายแมง มาให้นักเรียนอ่านหรือฝึก
 ร้อง

การดำเนินการสอน

ครูอาจเลือก เทคนิคต่อไปนี้มาประกอบกิจกรรมในการดำเนินการสอน โดยยึด
 หลักว่า ควรให้สัมพันธ์หรือเกี่ยวเนื่องกัน การนำเข้าสู่บทเรียน เช่น

- บรรยายสั้นๆ เป็นการให้ความหมายหรือคำจำกัดความต่างๆ
- ตั้งปัญหา หรือคำถามกระตุ้นให้เด็กคิดและหาคำตอบ
- ให้ทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อวิเคราะห์ปัญหาหรือรวบรวมข้อมูล
- เปิดโอกาสในเด็กมีส่วนร่วมในบทเรียนโดยจัดกิจกรรมต่างๆ ขึ้น
- ร่วมกันอภิปรายตามเนื้อเรื่องที่กำหนดให้แล้วบันทึกสรุปผลการอภิปราย
- วิพากษ์วิจารณ์ตามเนื้อเรื่องในแง่ที่ไม่ดี แล้วช่วยกันเขียนบันทึก
 สิ่งทีวิพากษ์วิจารณ์เป็นรายกลุ่มและรายบุคคล

ประสบการณ์ กิจกรรม และสิ่งเสริมประสบการณ์

กิจกรรมต่างๆ ที่เสนอแนะ

๑. แข่งขันกันผสมคำ, อ่านคำ ค้นหาคำ โดยใช้บัตรคำ บัตรอักษร ประกอบ การ เล่น
๒. รวบรวมคำจาก เรื่องหรือข้อความ หรือจากเพลง โดยให้เด็กอ่าน ตั้ง คำถามให้เด็กสังเกต ให้แยกแยะหยิบเอาคำต่างๆ ที่มีอักษร ง ลงท้ายหรือสะกด
๓. แข่งขันเขียนคำ ผสมคำ ควักตัวอักษรที่มี ง สะกด แล้วให้เด็กอ่าน สังเกตเสียง และความแตกต่างของเสียง เปรียบเทียบกับเสียงอักษร อื่นที่มาสะกดแทน
๔. ตั้งคำถามให้เด็กค้นคว้าหาคำถามทั้ง เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
๕. แจกบัตรนิทาน ที่ครูจัดทำมาไว้ให้มากพอกับจำนวนนักเรียน ควร เป็นบัตรแข็ง เพื่อความคงทน แล้วให้นักเรียนอ่าน และเขียน สร้าง ประโยคใหม่
๖. ร้อง เพลงจากที่เสนอแนะไว้ หรืออาจแต่งขึ้นเองโดยให้มีตัวสะกดในมาตรา แม่กงอยู่ เป็นเพลงสั้นๆ แล้วหยิบคำที่สะกดด้วยแม่กงในเพลงนั้นออกมา หัดสร้างประโยคใหม่

กิจกรรมในหนึ่งช่วงเวลา

-ถ้าเลือกกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งขึ้นมา เช่น การรวบรวมคำที่สะกดด้วยแม่กง จากเรื่องที่อ่าน จาก เพลง เช่นคำว่า

ดิง นิง วิง ร้อง ถึง

-ใช้บัตรอักษร และกระเป๋ายันต์ ผสมเป็นคำ

ดิง นิง วิง ร้อง ถึง

-หยิบอักษรอื่นตามบัตรอักษรผสมแทนคำทั้ง ๔ ทีละคำแถวให้อ่าน และ
สังเกตเสียง เช่น

ง ปิง, ผิง อิง ปิง คิง ลิง คิง ฯลฯ

ง ปิง นิง อิง บิง คิง ลิง คิง ฯลฯ

อง ปอง ยอง ออง บอง คอง ลอง กอง ฯลฯ

-ครูและเด็กช่วยกันหยิบตัวสะกด ๑ ออก แล้วอ่านเทียบเสียงดูระหว่างคำ
ไม่มี ง สะกด กับมี ง สะกด

-ช่วยกันรวบรวมคำจากเนื้อหา เฉพาะตอนหรือจากเพลงที่เสนอแนะให้โดย
หยิบเอาที่มี ๑ สะกดออกมา

-แบ่งกลุ่มกัน หยิบคำที่รวบรวมมา มาแข่งขันกันสร้างประโยค, หรือช่วย
กันในกลุ่มแข่งขันการกัคำที่ไม่มีความหมายในกระเป่าผนังออกไป เอาคำ
ที่เหลือที่มีความหมายมาสร้างประโยค

-ครูและเด็กช่วยกันสรุปลักษณะจากคำที่มี ง สะกด (กฎเกณฑ์ที่สรุปได้
จากเด็กช่วยคิด และมีส่วนร่วมมีค่ากว่ากฎเกณฑ์หรือคำจำกัดความจากที่ครู
กำหนดหรือเขียนไว้ในหนังสือ)

อุปกรณ์

-บัตรอักษร บัตรคำ กระเป่าผนัง บัตรนิทานสั้นๆ บัตรแข็งที่บรรจุเพลง
สั้นๆ และแถบประโยคจากเนื้อหา เฉพาะตอนหรือครูแต่งขึ้นเอง ๓-๔

ประโยค

-ภาพสัตว์ประกอบนิทาน หรือตุ๊กตาพลาสติก หุ่นกระดาษที่เกี่ยวกับ สัตว์
หรือ บุคคลในนิทาน

-ตุ๊กตากระจกสะท้อนแสงใช้ประกอบการ เล่านิทานจากภาพ หรือ ตุ๊กตา พลาสติก

-บัตรภาพสัตว์ ฯลฯ ที่ทำจากกระดาษแข็ง

เพลง

เพลงลิง

เจ๊กๆ ๆ เป็นเสียงเรียกของลิง ลิงมันไม่ยู่หนึ่งมันชอบวิ่งกันอยู่ไปมา
เจ๊กๆ ๆ มันร้องเรียกพวกมา ครั้นพอถึงเวลาออกเที่ยวหาผลไม้กิน

เพลงฉันเป็นคนไทย

ฉันเป็นคนไทย ทั้งกายและจิต ครองสิทธิ์ รวมพลังกันทั้งดวง รักชาติ
สามัคคี เป็นพี่น้อง
ปกป้องชาติไทย ไว้ให้นาน

เพลงคอยกระทง ชิ่งขึ้นคนว่า "คอยกระทง ๆ บุญจะส่งให้เราสุใจ
..... ขอเชิญองแหวออกมาวาง

เพลงมือของฉัน

มือของฉันมีสองมือ มีสองมือ มีสองมือ
มือของฉันนั้นมีสองมือ ทองวางให้ก็ๆ

เพลงจันทร์เจ้า (กล่อม)

จันทร์เอย จันทร์เจ้า ขอขาวขอแกง ขอแหวนทองแดงใส่มือของชา
ขอขางขอมมา ไหน่องชาติ ขอเกาอี้ไหน่องชานั่ง ขอเตียงตั้งไหน่องชานอน
ขอละครไหน่องชาดู ขอตุ๊กตุ้มมารอง แก่ แก่

เกม

- (๑) เล่นแข่งขันผสมคำด้วยอักษร บนกระเปาะหนึ่ง
- (๒) เล่นผสมคำ และแต่งประโยคจากคำที่ต้องผสม แข่งขันเป็นกลุ่ม
- (๓) เล่นเกม โดมิโนจากบัตรภาพ

วิธีเล่น (๑-๒) บัตรแข็งที่บรรจุเพลงหลายๆ แผ่นสับคละกันอย่างดี ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มไปหยิบออกมาให้ครู

-ครูอ่านคำในเพลงให้ฟัง ให้กลุ่มนั้นพยายามหยิบเอาคำที่สะกดควยแมงกไปผสมกับบัตรอักษร กลุ่มไหนเลือกออกมาได้มากคำ ผสมได้มากคำเป็นฝ่ายชนะ

วิธีเล่น (๓) เล่นทุกคน

-เล่นอย่างบิงโก ให้เด็กทุกคนตีตารางบนกระดาษของตัวให้เป็นอย่างเดียวกันตามแต่ครูจะกำหนด

-ครูมีบัตรภาพ บัตรชื่อคน บัตรดอกไม้ ฯลฯ บอกให้เด็กเขียนชื่อคน ชื่อดอกไม้ ซึ่งมีอยู่ในสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นนั้น บรรจุลงในตารางให้ครบ เป็นชื่อที่สะกดควยแมงกทั้งนั้น

-ครูสับคละ หยิบออกมาทีละบัตร ใครมีคำนั้นๆ ในตารางของตัวก็ขีดฆ่า ใครถูกขีดฆ่าถึงครบตามทะแยง หรือขวาง หรือแนวตั้งก่อน เป็นฝ่ายชนะ

เอกสารเพิ่มเติมหรือหนังสืออ่านประกอบ

๑. สำหรับครู

เพื่อสะดวกสำหรับหน่วยต่อไป ตอนต่อไปจะอ้างจะใช้อักษร ย่อไว้ว่า พ.ก. หมายถึงหนังสือกนกวรรณเพิ่มเติมสำหรับครู

พ.ก. ๑ บัตรนิทานฝึกหัดอ่าน โรงพิมพ์จุฬารัฐพิมพ์พิมพ์จากหนังสือมูลปกรณ์ ของพระยาวิภาชวินยาศาสตร์ เขียนขึ้นสมัยกรมศึกษาธิการ มีเป็นชุดๆ ๔๘ บัตร ๕๓ เรื่อง ซึ่งมีนิทานที่จะนำมาประกอบ คือเรื่องที่ ๑๐, ๑๒, ๑๘, ๒๗, ๓๕ และ ๔๕ ซึ่งมีคำให้นิทานนั้นเป็นคำสะกดตามแมงก เป็นส่วนมาก

พ.ก. ๒ หนังสืออ่านประกอบเพิ่มเติมชั้นประถมปีที่ ๒ เรื่องนิทานอีสป
โรงพิมพ์คุรุสภา ๒๕๑๘ นิทานที่ข้อความที่มีก่ายสมตามแมงกง อยู่มาก ก็คือ เรื่องที่ ๔
๑๖, ๒๔, ๒๗, ๓๗, ๔๐ และ ๔๓

พ.ก. ๓.๑ กรมวิชาการ หนังสืออ่านชุดภาษาไทยระดับ ๑ เล่ม ๑ ชั้นประถม
ศึกษาตอนต้น พยัญชนะสุภาพ การทรงตัว กระจายบอย (พระนกร : คุรุสภา, ๒๕๑๗)

พ.ก. ๓.๒ กรมวิชาการ หนังสืออ่านชุดภาษาไทยระดับ ๑ เล่ม ๒ ภาษาไทย
(พระนกร : คุรุสภา ๒๕๑๗)

พ.ก. ๔ กรมวิชาการ สมุดภาพประกอบกรมเรียนภาษาไทยสำหรับเด็กชาวเขา
(พระนกร คุรุสภา, ๒๕๑๕)

พ.ก. ๕ หน่วยศึกษานิเทศน์ กรมสามัญศึกษา เกมประกอบการสอนอ่าน
(พระนกร : คุรุสภา, ๒๕๑๘)

พ.ก. ๖ องค์การท่า คุรุสภา หนังสือชุดภาพและการ์ตูน ออกสร้อยสัตว์เลี้ยง
ออกสร้อยสัตว์ป่า (พระนกร : คุรุสภา) ไมบอก พศ. พิมพ์)

พ.ก. ๗ M. chael West. Fables and Fairy Tales
(London : Longman Group Limited, 1931)

พ.ก. ๘ หน่วยศึกษานิเทศน์ กรมสามัญศึกษา หนังสืออ่านเบื้องต้นสำหรับเด็กเรียน
ชาวเขา (มีที่อ่านและพิมพ์เป็นชุดตามเผ่าต่างๆ) (พระนกร : คุรุสภา, ๒๕๑๐)

๒. สำหรับเด็ก

เพื่อสะดวกเมื่อหน่วยอื่นตอนอื่นๆ อ้างถึงจะใช้อักษรย่อว่า พ.ก. หมายถึงหนังสืออ่านประกอบเสริมความรู้สำหรับเด็ก

พ.ก. ๑ แผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
แบบเรียนภาษาไทยสำหรับเด็กชาวเขา เล่ม ๒-๓ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : โครงการ
หน่วยผลิตเอกสารของมหาวิทยาลัย, ๒๕๑๘)

พ.ศ. ๒ ไทยวัฒนาพานิช หนังสือพลาสติก แปลจากนิทานต่างประเทศ
เช่น เจ้าชายกบ, สองพี่น้อง หนูนอยนิล ลูกสัตว์ หมีสามตัว (โตเกียว พรอเบด
แกน โค ลิมิตเต็ด, ๒๕๑๕)

แหล่งที่มีหนังสือหรือเอกสารดังกล่าว

๑. วิทยาลัยราชภัฏพณิช อาคาร ๕ ถนนราชดำเนิน จำหน่วยชุดพิมพ์ที่
โรงพิมพ์คุรุสภาเป็นส่วนใหญ่
๒. หน่วยศึกษานิเทศน์ ประจำจังหวัด หรือเขตการศึกษา หรือในกรมสา-
มัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
๓. แบบเรียนภาษาไทย สำหรับเด็กชาวเขาตามโครงการอบรมครูช่วยสอน
ชาวเขา มีที่แผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหา
วิทยาลัย
๔. กองส่งกระดาษที่ชาวเขา กรมประชาสัมพันธ์
๕. สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช ฝ่ายจำหน่าย ถนนพระราม ๑ ทรงข้ามกรีฑา
สถานแห่งชาติ

บทฝึกทักษะสำหรับเด็ก

ฝึกหัดการเขียน

๑. ใ้คำต่อไปนี้แต่งประโยคคำละหนึ่งประโยค

ตัวอย่าง กางเกง .....
แต่งประโยค ทูทอ มีกางเกง สองตัว
วังเวง .....
มุง .....
อั้งไฟ .....
คองคิง .....
จงอาง .....

๒. คำต่อไปนี้ให้เปลี่ยนเป็นคำ ๑ สะกด แล้วเอาเฉพาะคำที่มีความหมายตรง เป็น ประโยค

ตัวอย่าง ฟอน เปลี่ยนเป็น ฟอง
ตรงประโยค จะที่ มาฟองว่า จะป้อ ตีเขา

เปลี่ยนเป็น ๑ สะกด ทุกคำ

เรียน เขียน เวียน เทียน ตอน นอน เพื่อน เกอน
กอน ชอน

ฝึกหัดการอ่าน

๑. อ่านข้อความจากของ ขวามือ แล้วตอบคำถามในช่องซ้ายมือ

ตอบคำถามตามนี้

อ่านของนี้

- ๑. คำที่ผสมตามแมงกคือ
- ๒. กาะขอที่เห็นว่าสาระสำคัญที่สุดของที่สุด
- ก. เล่นควยน่าใจนัก
- กีฬา
- ข. เล่นให้สนุก
- ค. เล่นระมัดระวัง

เพลงกีฬา

เล่นกีฬาทำให้เราเรใจ ทุกซ่ยากเพียงใดเราไม่เคยกลัวเกรง เราต้องให้อภัยและเมื่อน้ำใจ กันเอง และเรากลัวเกรงสิ่งที่ไม่ดีงาม

เล่นกีฬา ภาให้เราเปรมปรีดี ยึดมั่นแต่ความดีเราไม่ฉวนความ เรานักกีฬาแพชนะอย่างไรก็ตาม มีให้ใครประนามหยามเกียรติเรา

๒. จงบอกคำ ที่ต่างจาก ง สะกด และมีความหมายใกล้เคียงกับคำ
ชายมือ ตามที่กำหนดไว้แต่ละช่อง

ไ้คความรู	เรียง	รอง	แวง
	สัง	เอมกายคงกับ	แมดง
	จง	เพียง	มถน
อาหาร	เวียน	คอง	คอง
	กอง	นอน	คิง
	เกรง	ถึง	วิง
	กลอง	ดิง	ยง
โทษ	กิน	ถึง	ก้าง
	บึง	คองคิง	หวง
	แบง	คิแตก	หิง
	บั้ง	ถึงทาง	หอง
	บิน	บั้ง ยิง	หวย

ประเมินผล และสรุปบทเรียน

สรุปบทเรียน

การสรุปบทเรียนอาจเลือกใช้เทคนิคต่อไปนี้บ้างได้ ตามที่ครูเข้าใจหรือเห็นว่าเหมาะสม มีดังนี้

- แต่งเพลงสรุปให้เก๋กร๋อง
- อภิปรายหรือวิพากษ์วิจารณ์ร่วมกัน ถึงสิ่งที่เราใส่ใจและไม่ใส่ใจ
- ทำแบบฝึกหัดเพิ่มเติม

- ครูและ เด็กสนทนาร วบรวม เป็นหลัก เป็นข้อสัง เกต
- ตั้งคำถามมุ่งประ เคนสู่การสรุปโดยให้ เด็กไปค้นคว้าหาคำตอบ
ทำรายงานเพิ่มเติม
- ครูและ เด็กช่วยกันทำแผนภูมิสรุป

การประเมินผล

๑. สำหรับครู

- สัง เกต เด็กทุกคน แล้วบันทึกภาวหนาจากสิ่งที่ เรียน
- ตรวจแบบฝึกหัด
- สัมภาษณ์เด็กบางคนหรือทุกคนแล้วแต่กรณีเห็นว่า เมื่อประเมินผล
วิธีอื่นๆ แล้วยังไม่แน่ใจ
- บันทึกการตอบคำถามของครูในขณะชเรียนบทเรียน
- สัง เกตความสนใจ กะตือรือร้นตอบทเรียน
- สร้างขอทดสอบให้ตอบลของครู หรือทำแบบสอบถามให้เด็กคงความเห็น
- ให้ เรียนรายงาน ความรู้ความเข้าใจในบทเรียนส่งครู

๒. สำหรับเด็กและครูร่วมกัน

- ครูและ เด็กช่วยกันสรุปหาผลที่ได้รับและอุปสรรค หรือข้อบกพร่องจาก
การ เรียน
- สรุปแนวทางที่จะแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อไม่ให้เกิดขึ้นในบทเรียนครั้งต่อไป
- ให้ เด็กแต่ละคนตั้งคำถามแล้วแลกเปลี่ยนกันตอบ ครูคอยแนะนำช่วยเหลือ
อย่างใกล้ชิด

บทเสนอแนะตัวอย่างสำหรับนำไปสอน

ในส่วนนี้ มีความมุ่งหมายที่ให้ครูช่วยสอนใช้ เป็นแนวในการ เตรียมการสอนหรือ บันทึกการสอน เพราะแบบจำลองการสอนไม่ใช่ เอกสารสมบูรณ์แทนบันทึกการสอน เป็นเพียง แนวที่ให้ความสะดวกแก่ครูที่จะทำความเข้าใจในเนื้อหาที่ละส่วน และ เสนอแนะวิธีที่จะสอน ตลอดจนการจัดกิจกรรมใหม่บรรลุตามวัตถุประสงค์จึงได้ เสนอตัวอย่างนี้ไว้ เป็นแนวทาง เพื่อครู ช่วยสอนจะได้นำไปดัดแปลงแก้ไข เพื่อให้เหมาะกับการนำไปฝึกสอน หรือดำเนินการสอน ในโอกาสต่อไป

ตัวอย่าง

วัตถุประสงค์

ความที่เสนอแนะในส่วนบทนำทั้ง ๔ ประการ

วิธีจัดกิจกรรมใหม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ ๔ ประการ

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ถ้า เด็กเกิดเหตุการณ์ เดานิทานนำสู่บทเรียนมีนิทานที่สอดคล้องสม เนื้อหา เฉพาะตอนหรือ เนื้อหาที่จะสอนหลาย เรื่อง สมมติว่า เดานิทานเรื่องอั้งอั้งกับวัว (พ.ศ.๒ หน้า ๓๕ นิทานที่ ๒๔)

—ครูฝึกฝนการ เดานิทานตามหลักการหรือใช้ เทคนิคที่เดานิทานเรื่องอั้งอั้ง กับวัว

—ขณะที่เล่าใช้บัตรคำต่อไปนี้ชูขึ้นประกอบ คำเหล่านี้หยิบเอามาจาก เนื้อหา ในนิทานนั่นเอง เช่น

อั้งอั้ง   ย่างเท้า   หุงข้าว   รัง   พวงแก้ว   ซักเคื่อง   ของมัน   ยังโต
คังเน็น   เมง   ทองตอก

ขั้นคำเป็นกรสอน

๑. กระตุ้นให้เด็กคิดด้วยการตั้งคำถามให้เด็กตอบ (เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มๆ ก็ได้) เช่น

-เมื่อคิดถึงอย่างไร เมื่อได้ยินลูกเล่าเรื่องวัวให้ฟัง ?

-นิทานเรื่องนี้ให้ขคิดแก่เราอะไรบ้าง

๒. เล่นสนุกกับการฝึกแต่งประโยคและการผสมคำ

-นำเนื้อหาเฉพาะตอนมาให้เด็กอ่าน แล้วแข่งขันกัน เป็นกลุ่มหยิบเอาคำที่สะกดคล้าย ตัว ง ออกมา

-เอาบัตรคำที่แน่วไว้ในเนื้อหา เฉพาะตอนและบัตรคำจากนิทานมาละกันให้แต่ละกลุ่มมาหยิบออกไป กลุ่มละเท่าๆ กัน ตามที่ครูกำหนดและเหมาะสมกับเวลาให้แต่ละกลุ่มช่วยกันแต่งประโยคจากบัตรคำนั้น (อาจใช้รางวัลชมเชยแทน)

-ครูรวบรวมประโยคที่เด็กแต่งและถูกต้อง เขียนใส่กระดานทำให้เด็กอ่าน

ขั้นสรุป

-ครูและเด็กช่วยกันสรุป โดยสนทนาจากการตั้งข้อสงสัยก็คือ.-

-ให้เด็กทุกคนตั้ง เหตุคำที่มีอักษร ง ควบคุมปิดท้ายของคำนั้นๆ อยู่ที่มีในเนื้อหาที่นำมาให้อ่าน จากบัตรนิทาน จากบัตรคำ หรือจากเพลง

-ครูหรือเด็กที่แม่ เป็นกลุ่มอ่านคำดังกล่าวให้กลุ่มอื่นๆ ตั้ง เหตุจากเสียงกับริมฝีปาก ตั้ง เหตุด้วยการฟัง (ใช้กระเป๋านั่งสำหรับเสียงบัตรคำนั้นๆ ด้วย)

-ครูแนะหรือช่วยกันสรุปว่าเสียงที่ปิดท้ายคล้ายตัว ง ในคำนั้นๆ เหมือนกับหรือต่างกัน

-ครูแนะหรือช่วยกันสรุปว่า ตัว ง ที่ไปทำหน้าที่เช่นนี้นิยมเรียกหน้าที่นี้ว่าอะไร เช่น ง สะกด หรือมาตราแม่ กง หรือเรียกสั้นๆ ว่า แม่ กง สะกด

-ให้เด็กคัดหรือเขียน ข้อสรุปหรือกฎเกณฑ์ที่ช่วยกันสรุปนั้นใส่ลงในสมุดหรือ

แผนภูมิ

-ถ้าครูเตรียมกฎเกณฑ์ที่สรุปล่วงหน้าโดยแต่งเป็นเพลง ควรพาเด็กร้องเพลง
ด้วย

กิจกรรมเสริม

ให้เด็กนำแบบฝึกหัดที่ครูให้ไปหัดทำ หรือคนกว่าเริ่มเติม (อาจใช้แบบฝึกที่เสนอ
แนะไว้ข้างต้นก็ได้)

ตัวอย่างเพลงสรุป (ทำนองเพลงชิง เจียก ๆ ๆ)

กริ่ง กริ่ง กริ่ง กิ่ง ทุ่ง กิ่ง เสียง มี ู (งอ) สะกด
งอนั้นคุมเสียงไว้ เช่น อังอ่าง พอง มี ู นาง
สอง ู ู ู (งอ) คัดคั่งตามท่ายมา
เราเลยเรียกกันว่า การสะกด ตามแมง

ประเมินผล

- ครูสังเกต เด็กทุกคนแล้วบันทึกการร่วมกิจกรรม การตอบ คำถาม ฯลฯ
- ตรวจผลงานหรือแบบฝึกหัดของเด็ก
- ให้เด็กออกความเห็นจากบทเรียนว่า ดี ไม่ดี สนุกไม่สนุก ฯลฯ ตรงไหน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน่วยที่ ๑ ฉันเป็นคนไทย
ตอนที่สอง ตัวสะกดแมกม

บทนำ

ความมุ่งหมาย

๑. ให้นักเรียนสามารถบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน โดยสามารถเลือกประโยค หรือวลีที่เป็นใจความสำคัญของเรื่องได้
๒. ให้คลั่ง เอาคำที่สะกดด้วยแมกมออกจากเรื่องที่อ่านได้ และบอกความหมายของคำนั้นๆ ได้
๓. ให้ผสมคำด้วยตัวสะกดแมกม เลือกคำที่ผสมแล้วและมีความหมายมาสร้างประโยค, แต่เป็นเรื่องสั้นๆ ได้
๔. ให้นักเรียนสามารถอ่านเรื่องราวหรือข้อความที่กำหนดไว้ให้รวดเร็วยิ่งขึ้น พร้อมทั้งจับสาระสำคัญของเรื่องได้ถูกต้องด้วย
๕. ให้นักเรียนสนใจในการอ่าน มีนิสัยรักการอ่าน
๖. ให้สามารถบอกส่วนผสมที่ทำให้เกิดคำนั้นๆ ได้

แนวคิด

- พยัญชนะ ม ที่ไปผสมเป็นคำและอยู่สุดท้ายของคำทำหน้าที่ปิดเสียงของคำนั้นๆ ถือว่าเป็นตัวสะกด เรียกชื่อคำที่มี ม สะกดว่าแมกม
- ในคำที่มีตัวสะกดคำใดก็ตามจะประกอบด้วยพยัญชนะต้น สระ ตัวสะกด และ วรรณยุกต์ เสมอ

เนื้อหาเฉพาะตอน

๑. อาจີไซ เนื้อหาตามแบบเรียน (พ.ศ. ๑ เล่ม ๒ หน้า ๑๕-๑๖ หน่วยที่ ๒ ตอนที่ ๑)

๒. ถ้าไซ เนื้อหาตามแบบเรียนกิ่งกวาง
ประโยคหรือวลีที่เป็นใจความสำคัญของเรื่อง

หมู่บ้านของทูพอและสาเลไม่มีโรงเรียน
ทูพอและสาเลเรียนเก็บกำ
เล็กๆ เรียนเก็บกำจากลุง
ทูพอเก็บกำนิก ทูพอตาบวม ทูพอเป็นคางทูม
เขี้ยวของลุงจมนเลน สาเลงมเขี้ยวใหญ่
สาเลไครางวัลจากลุง สาเลไม่มีเสื้อใส่
ผู้ที่เล่าเรื่องนี้เป็นคนที่ เขาเอาเสื้อให้สาเลใส่
แม่เขาชอบ เขาคือใจ

๓. เนื้อหาเพิ่มเติม

อาชืออะ จะที่ อาโระ และตันกวย มีบ้านอยู่บนเขา เขาจึงเป็น
ชาวไทยภูเขา ในหมู่บ้านของเขา จะทำนาหมี่ นานวมใจเอง เมื่อน้องสาวชาวยาน
จะร่วมมือร่วมใจช่วยเหลือกัน ยืนหยัดเข้มแข็งสู้ต่อกัน เมื่อไปดักหมูล่าสัตว์ป่าได้เนื้อมากก็แบ่ง
ปันกันกิน มีทุกซอรอน เจ็บไซ ก็ไต่ถามเยียนยามกัน ซาดแควนเค้ดองไซก็ให้ยืมยืมกัน

ตรงไหนเป็นที่ชุมนุมเคยเขาจะปลุกชาวไร่ อาชืออะ ตันกวย
ชวนชี้แจงให้ชาวบ้านรู้ว่า การตัดโค่นต้นไม้ทำไร่ปีดเฉียบแก่ดินฟ้าอากาศอย่างไร จะที่
อาโระ ว่า ยิ่งโค่นตัดกันใบคงทำไร่ ยิ่งทำให้ของป่า อาหารตามป่า ซาดแควน
สัตว์ พืช ต้นไม้ผุระยอนอาศัยป่า ความชุ่มชื้นจากดินเพราะมีป่า เขาประชุมกันบ่อย ๆ

เพื่อหาทางใช้ที่ดินที่เกยท่าไร่น้ำให้มีความเป็นสวนรายได้สูงขึ้น โดยมีเจ้าหน้าที่จากศูนย์พัฒนา
สงเคราะห์ชาวเขาให้คำแนะนำหรือช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด

การนำเขาสู่บทเรียน

(พิจารณาเลือกใช้จากที่เสนอแนะในหน่วยที่๑ ตอนที่ ๑)

การดำเนินการสอน

(พิจารณาเลือกใช้จากที่เสนอแนะในหน่วยที่๑ ตอนที่๑)

ประสบการณ์ กิจกรรม และสิ่งเสริมประสบการณ์

กิจกรรมต่าง

- ตั้งคำถามให้เด็กอ่านหรือหาคำตอบ
- ให้เด็กหัดจับใจความจากเรื่องที่อ่านในเนื้อหาเฉพาะตอน หรือจากแบบเรียน
- นำแบบฝึกหัดที่เสนอแนะมาฝึกฝนฝึกหัดทำ ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม
- เล่นสนุกกับเรื่องที่อ่าน เล่นสนุกผสมคำที่สะกดตามแม่กม
- ช่วยกันหียบคำ หรือหาคำที่ผสมตามแม่กม มาสร้างประโยค สร้างเป็น
เรื่องสำหรับอ่าน
- ร้องเพลงที่เสนอแนะแล้วหียบคำที่สะกดตามแม่กมออกมาฝึก อ่าน ฝึกผสม
แล้วสร้างประโยคแข่งขันกัน
- หาניתานที่สนุกที่ประกอบไปด้วยคำที่ผสมตามแม่กม มาหัดเล่าหรือแต่ง
ประกอบเป็นรายคน รายกลุ่ม แล้วแต่เหมาะสม แล้วหียบเอาคำที่มี ม
สะกด มาสร้างบัตรคำเล่นสนุก หรือมาสร้างประโยคแต่ง เรื่องสั้นๆ
รวมกัน

ประสบการณ์

- นำเรื่องราวในชีวิตประจำวันในหมู่บ้านมา เขียนให้ เด็กอ่านแล้วฝึกตอบคำถาม หรือทำแบบฝึกหัด
- หาข่าว เหตุการณ์ ที่เกี่ยวกับความเป็นอยู่ อาชีพ ของหมู่บ้านมา เขียนให้ เด็กอ่าน ฝึกฝนตอบคำถามหรือทำแบบฝึกหัด
- เชิญชาวบ้านที่มีความรู้ประสบการณ์ในอาชีพของ เขามา เล่าให้นักเรียนฟัง แล้วสรุป หรือสนทนาจากสิ่งที่ชาวบ้านบรรยายไว้ สำหรับฝึกฝนการอ่าน หรือมาเป็นหัวข้อในการ เขียนจดหมาย เขียนเรียงความ

กิจกรรมเสนอแนะในหนึ่งช่วงเวลา

อาจเลือกกิจกรรมให้เหมาะกับเวลาในการสอนบาง เวลาหรือหนึ่งบทเรียน

เช่น

- ทานิทานสั้นๆ หรือแจกบัตริทานให้ เด็กอ่านแล้วตอบคำถามตาม หรือทำแบบฝึกหัดควบคู่กับนิทานนั้นให้ เด็กฝึกหัดทำเป็นกลุ่มและ เป็นรายบุคคล
- เสร็จแล้วให้ เล่นสนุกกับคำที่มีตัวสะกดแมกม
- ช่วยกันสรุปบทเรียน สรุปกฎเกณฑ์ของมาตราแมกม ร้อง เพลงที่เสนอแนะ หยิบคำที่ผสมในแมกมให้ เด็กไปหัดสร้างประโยค หรือแต่ง เรื่องสั้นๆ เป็นการบ้านหรือนอก เวลา

อุปกรณ์

- ทำหุ่นกระดาษง่ายๆ สำหรับให้ เด็กแสดงประกอบกับการ เจ้านิทาน
- บัตรคำ แถบประโยค บัตรอักษร กระเป๋ายกั๋ง เพื่อประกอบการเล่นสนุกๆ แถบประโยคที่แทนสาระสำคัญของ เรื่องที่อ่านหรือตอนที่อ่าน

—จัดทำแบบฝึกหัดเสริมทักษะไว้พอกับเด็ก แบบกรอกให้เด็กประเมินผล
การเรียนรู้ของตน บัตรนิทาน แผ่นนิทาน ที่ครูเขียนนิทานบรรจุใส่
กระดาษแข็งไว้ แบบหัดคัดลายมือ

เพลง

๑. เพลง ยินดีที่รู้จัก (คำร้องทำนอง อร่าม ขาวสะอาด)

ยินดีที่รู้จัก เพื่อนรักขอเชิญร่วมกิจกรรม เรารักกันฉันมิตร
สนิทเหมือนพี่น้องกัน

ยินดีที่รู้จัก เพื่อนรักร่วมใจมัน ขอให้ผูกสัมพันธ์ รักกันให้
นานเจ้าเวย

๒. เพลง งามแสงเคื่อน

งามแสงเคื่อน มาเยือนสองหล้า งามไบ้หนามาสู่วงรำ
เขาเล่นกันเพื่อสนุก เป็ดร้องทุกซั้ให้วายระกำ ขอให้เคนพอนรำ
เพื่อสรวลเอย

๓. เพลง ไทยเคิบ (ทำนองวงโลก)

อันพวกเราเผ่าไทย ใจเหี้ยมหาญ เรื่องรรมานการศึกษาน่าฝึก
ขาม เกยเรื่องชื่ออ้อชัยในสงคราม เมื่อถึงยามสงบเพียรเรียนเชิงยุทธ
ในคดองแกล้วองไว้ในเชิงรบ ตีกระทบ แหงพ่นกันออกดุด
เตรียมตัวไว้ เมื่อใครกล่ามาประทุษ ผู้ให้สุดสามารถ ชาติไทย
เมื่อยามว่าง หึงชาย กรายที่ท่า กุมอาวุธสุดสง่า ทำอันไหว
รำก้งาม เมื่อยามสู้ คู่กล้าเกรียง ียงเยื้องไปย้ายมา นานชบเอย

การเล่นสนุก

๑. ให้เด็กเล่นบทบาท แสดงท่าประกอบการเล่านิทาน (ใช้ชุดปรกรณ์ตามเสนาะ)

๒. เล่าเกมที่ ๑-๓ (พ.ศ. ๕) หน้า ๔๓-๔๔

เอกสารอ้างอิงและหนังสืออ่านประกอบ
(ตามเสนอแนะในหน่วยที่๑ ตอนที่๑)

บทฝึกทักษะสำหรับเด็ก

เกี่ยวกับการฝึกการเขียน

๑. จงหาอักษรมาเติมให้ เกิดเป็นคำที่มีความหมายที่เข้าใจกันได้

ตัวอย่าง เติม เติม เติม เติม เติม

คองท่า

เิม _____	-ม เชน วม _____
เิม _____	เิม _____
เิม _____	เิม _____
เิม _____	-ม _____

๒. จงเติมคำมีตัวสะกดที่กำหนดให้

ฉันอยู่บนดอกไม้มี _____ พัดมายัง เบ็นจัก
-ม พูเอ เล่นจนตัว _____ แม่ที่เอา
_____ เป็นผลไม่รับประทานอรอยคี่
เขาไทยภูเขานิยบ _____ นำชาทุกคร้วเรือน
ฉันกินข้าว _____ แคว _____ น้ำ _____ ตัวไปโรงเรียน

_____ ให้รางวัลแก่สาเด เพราะสาเด _____ ให้สูง
 จะที่เดิน _____ ไปอานน้ำ _____ ไกลบาน
 -ง
 -ม จง _____ หรือเดินไปให้ _____ ไว้ _____ ที่แม่สั่งไว้
 _____ วางเราพากันสนุกและ _____ ราวตามเสียง _____

ฝึกการอ่าน

๓. จงอ่านเรื่องจากแบบเรียน (พ.ศ. ๑ เดิม ๒ หน้า ๑๕) แล้วตอบคำถาม
 ง่ายๆ

๑. สาเดและทูขอไปทำอะไร _____
๒. วุงใดอะไรจากใคร _____
๓. ทำไมทูขอจึงเทียบคำผิด ๆ _____
๔. สาเดได้ใช้ไม้จากใคร เพราะอะไร _____
๕. สาเดได้เสียจากใคร _____

๔. จงจัดแจงข้อความ, ประโยคต่อไปนี้ให้เขาดำดับเป็นเรื่องราวอ่านเข้าใจ
 โปรดคำนึงให้ดี ๆ ว่าประโยคใดควรมาก่อน และตามหลัง

บาประชุมกันบ่อยๆ จะที่ อาธื่อนะ และชาวบาน เพิ่มพูนรายได้ให้สูงขึ้น
 เพื่อหาทางทำประโยชน์จากที่ดินที่ไฉแล้ว เป็นการลดการทำค้ายป่า และยินดีทำตาม
 ชาวบานเข้าใจ

๕. หักักคล้ายมือจาก (๔) ที่เรียงลำดับถูกต้องแล้ว

ประเมินผล และสรุปบทเรียน

การสรุปบทเรียน เด็กเทคนิคมาใช้สรุปบทเรียนตามเสนอแนะในหน่วยที่หนึ่ง
 ตอนที่หนึ่ง

ครูผู้สอนประเมินผลบทเรียน

- สังเกตแล้วบันทึกผลการเขียนของ เด็ก แบ่งกลุ่มและ เป็นรายบุคคล
- ให้ทำแบบทดสอบเฉพาะตอน
- ประเมินผล— ความก้าวหน้าในการเรียนของเด็กจากบทเรียนนี้กับบทเรียนที่แลวนมา
- เรียกเด็กที่เรียนอ่อน มาสนทนาเพื่อหาทางเข้าใจเด็ก หรือปัญหาเฉพาะตัวของ เขาที่ทำให้เขาเรียนไม่ทันเพื่อน

การประเมินผลที่ครูและ เด็ก ร่วมกัน

- ครูและ เด็กช่วยกันสรุป
- เด็กเสนอความเห็นโดย กา ตามแบบที่ครูกำหนด ทำเป็นหัวข้อให้กา ว่า เข้าใจ เข้าใจดี ไม่เข้าใจ หรือเสนอความเห็นตามแบบที่ครูให้กรอก
- ช่วยกันวิจารณ์ผลดี ผลเสีย ของบทเรียน

ตัวอย่าง เสนอแนะสำหรับเตรียมการสอน

วัตถุประสงค์ในการสอน

(ตามเสนอแนะ ในส่วนบทนำ)

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ถ้าเลือกการ เล่นบทบาท นำเด็กที่จะแสดงไปฝึกทำท่าทางประกอบ อุปกรณ์ที่ใช้อย่างง่าย ๆ จากท้องเรื่อง เช่นในเรื่อง "สาเลดวงดี _____" อาจใช้เปลือกไข่เสื่อแดงทำจากกระดาษสีแดง เป็นต้น

ใช้เด็ก เป็นผู้เล่าเรื่อง และแสดงท่าประกอบ (แสดงหรือเล่าสั้นๆ)

ชั้นดำเนินการสอน

- ครูศึกษาข้อความจากเรื่องที่เล่าให้เด็กอ่าน
- ครูแจกแถบประโยคที่ครูจัดแปลงถ้อยคำจับสาระสำคัญของเรื่องมอบให้เด็กเป็นกลุ่ม เพื่ออภิปรายตามหัวข้อต่อไปนี้ คือ
  ๑. ประโยคหรือวลี เหล่านี้อันไหนแทนสาระสำคัญของเรื่อง อภิปรายโต้เหตุผล
  ๒. เรื่องที่อ่านทั้งหมด พอจะแยกเป็นตอนๆ ได้หรือไม่ ขอความเห็นประโยคไหน ที่ควรจัดว่าเป็นชื่อของตอนนั้นๆ
  ๓. ครูบันทึกผลสรุปการอภิปรายของ เด็กแต่ละกลุ่มลงบนกระดานคำ และเขียนบันทึกไว้

ขั้นสรุปบทเรียน

- ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปและช่วยกันหาแนวคิดสร้างกฎเกณฑ์แม่บท จากแถบประโยค บัทรำ กำน่าต่างๆ ที่มี ๒ สะกด

ประเมินผล

(พิจารณาความแนวที่เสนอแนะมาแล้ว)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน่วยที่ ๑ ตอนที่ ๓

ตัวสะกด แม่กน

ความมุ่งหมาย

๑. ให้แยกและบอกคำต่างๆ ที่สะกดตามแม่กน และรวบรวมคำต่างๆ ที่สะกดตามแม่กน โดยใช้อักษรอื่นๆ เช่น ร ด ณ พ ญ
๒. ให้นักเรียนฝึกผสมคำตามตัวสะกดแม่กน
๓. ให้เด็กนำเอาคำที่สะกดตามแม่กน ที่มีความหมายมาสร้างประโยค
๔. ให้เด็กฝึกจับใจความสาระสำคัญจากเนื้อเรื่องที่อ่าน
๕. ให้เด็กสนุกสนานในการอ่าน, เขียน และมีนิสัย รักการอ่าน

แนวคิด

อักษรที่ทำหน้าที่ไปปิดเสียงของคำหรือสะกดคำ ตามลักษณะอักษร นั้น เรียกว่าตัวสะกดตามแม่กน นอกจากมี ๒ ตัวสะกดยังมีตัวอื่นๆ อีกหลายตัว เช่น ควร, หาร, คาด, มุญ, กุณ, ปศาวาฬ

เนื้อหาเฉพาะตอน

"กินแกงของเราอยู่บนภูเขา เป็นกินแกงที่หนาวๆ คอบเขาไต่ขึ้นเสียง ไก่ขันบนสันเขา น้าฟังกี่ พ่อ แม่ เตือนให้ฉันไปทำอะไร แต่เขา ฉันยินดี เชื่อฟัง ไม่ฝ่าฝืน พ่อของฉัน เป้าสอนให้ฉันและพี่เป็นคนดี สนใจทำอะไรทำนาจะได้มีอาหารกิน แม่สอนให้ฉันทำบุญ เห็นใจและจุนเจือคนจน เวลาว่างในกินวันเพ็ญ มีคนมาหา แม่ให้ฉันเอาอาหารให้เขา ฉันทำตาม แม่สอน เขาให้พรฉัน ฉันเชื่อฟังพ่อแม่ ไม่ค้อคิ่ง ฉันเป็นคนดี"

การนำเข้าสู่บทเรียน

■ นำเข้าสู่บทเรียนด้วยเทคนิคดังนี้คือ

- เพลง
- สนิทสนม ทั่วถาม
- เค้าเรื่อง
- ไข่อุปกรณ์ สื่อการสอน
- เล่นบทบาท

การกำเนิการสอน

อาจกำเนิการสอนด้วยเทคนิคดังนี้

- กระตุ้นด้วยคำถามที่ชวนให้เด็กคิด
- เล่นสนุกกับการสร้างประโยคสมคำ, แข่งขันกันอ่านจับใจความสำคัญของเรื่อง
- แข่งขันการรวบรวมคำโดย

- หาจากภาพสมคำ จากบัตรคำ บัตรอักษร และกระดาษแผ่นหนึ่ง แล้วรวบรวมเอาคำที่มีความหมายบันทึกไว้

- ค้นหาจากหนังสือแบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ ฯลฯ

ประสบการณ์ กิจกรรม และสิ่งเสริมประสบการณ์

ประสบการณ์

- ให้เด็กเขียนเรื่องราวสั้นๆ เกี่ยวกับชีวิตประจำวันของเขา มาร่วมบทเรียน

- เค้าเรื่องราวที่พบเห็นผู้กับฟัง

- เค้านิทานประจำถิ่น

- เตรียมจัดหาการ เล่นพื้น เมืองมาประกอบ
- ครูเขียนเรื่องสั้นๆ ที่เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ในท้องถิ่นของเขา เช่นเกี่ยวกับอาชีพ, ความเป็นอยู่, ความหวังของชาวบ้าน

กิจกรรม

พิจารณา เว้นจากกิจกรรมต่อไปนี้

- ให้เด็กได้อธิบายสนทนาจาก เรื่องที่ไต่ฟัง เล่าหรือที่ได้อ่าน
- แข่งขันกันคนหาคำที่สะกดตามแมกน ดวย น และ พยัญชนะอื่นๆ
- ร้องเพลงประกอบ ท้ายคำเหล่านี้จากเพลงออกมาแต่งประโยค
- เล่นเกมโดมิโนจากบัตรคำ
- ทำแบบฝึกหัด แบบฝึกฝนการอ่าน การเขียน

กิจกรรมใน ๑ ชั่วโมง

(ดูจากแนวเสนอแนะในการ เตรียมการสอน)

อุปกรณ์

- กระเป่า ผนัง บัตรอักษร
- แผนภูมิข้อความที่จะให้เด็กอ่าน
- คำร้องของ เพลง
- บัตรคำ แถบประโยค บัตรคำชนิดทำเพื่อเล่นเกมโดมิโน
- อุปกรณ์ต่างๆ สำหรับเล่นบทบาทสมมติ

เพลง

๑. รักกันไว้เถิด
๒. ฉันเป็นคนไทย

๓. ญวนยาเหด

๔. เพลงก่อนจะจากกัน.—

ก่อนจะจากกันไป ขอฝากใจไว้กับทุกๆ ท่าน (ซ้ำ)
 ถึงตัวไปใจมัน ไม่แปรผันและห่างไกล
 แมวเราจากกัน ไม่ซาตตันคงจะพบกันใหม่ (ซ้ำ)

ขอโชคก็มีชัย หมกทุกขโรภภัยตลอดกาล

๕. บ้านของฉัน (เนื้อ, ทำนอง วิชัย นอมเสนีย์)

บ้านของฉัน บ้านฉันนั้นมีหลายคน ทุกคนเป็นพี่น้องกัน
 เอาว่าไชยาบาเด (สร้อย) มี พ่อ มีแม่ ของฉัน (มีป่า มีดุง
 มีพี มีน่อง มีปู มียาย ฯลฯ)

๖. นกเจ้าสรวง (เนื้อทำนอง อรรม ชาวสะอาด)

นกเอม นกอินทรี เริงใจสรวงลอยลม ไผ่บินลงจับคอน
 ไผ่รม ชมหมู่ไม้หลายอย่างต่างพันธุ์
 นกเอม นกรองเพลงวังเวง ร้องเพลงทั้งวัน คำลงกลับริง
 พร้อมกัน รุ่งขึ้นพจัน แลวบินร้องเพลง

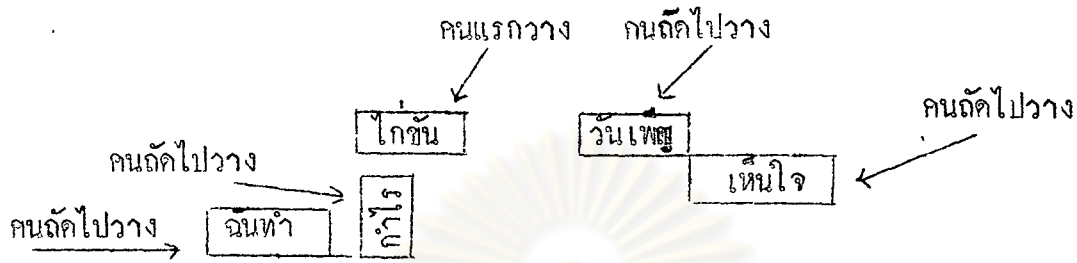
เกม

อุปกรณ์ใช้เล่น มีบัตรคำขนาดเท่ากับไพ่ คำที่เขียนลงในบัตรคำ ควรมีคำคู่ หรือ
 ตั้งแต่ ๒ คำ ขึ้นไป เช่น

กินแคบ ไก่ขัน วันเพ็ญ พ่อแม่ แม่สอน นอนฝัน ฯลฯ บัตรคำ
 เหล่านี้ต้องมีมากพอจำนวนเด็กเล่น

วิธีเล่น เมื่อสับคละบัตร แล้วแจกให้แต่ละคนแล้ว ทุกคนจะวางบัตรคำ
 กันตามลำดับที่ทำนองเล่นไพ่ เช่น คนแรกมีบัตรคำ บัตรไหนก็ได้
 วางลงไป คนต่อไปจะกองเลือกบัตรคำใน มือของคนที่มีคำคล้องจอง

กับคำในบัตรคำของคนแรก เช่นนี้เรื่อยๆ สหสมทบบัตรในมือ ขณะ เช่นตัวอย่าง

เอกสาร เสริมประสบการณ์หรือหนังสืออ่านประกอบ

เอกสารสำหรับครู

๑. บัตรนิทาน (พ.ศ. ๑)
  - เรื่องที่ ๑๔ ชื่อ พันอิน พันจัน
  - เรื่องที่ ๑๕ ชื่อ พังพอน
  - เรื่องที่ ๑๖ ชื่อ อับพันทอง เรียนหนังสือ
  - เรื่องที่ ๑๗ ชื่อ โลออน
  - เรื่องที่ ๒๑ ชื่อ กำสอน
  - เรื่องที่ ๒๒ ชื่อ คนแก่ชอทาน

๒. หนังสืออ่านประกอบ (พ.ศ. ๑)
  - เรื่องที่ ๘ หน้า ๑๑ ชื่อ มดงามกับจ๊กจัน
  - เรื่องที่ ๑๓ หน้า ๑๗ ชื่อ ลูกอนกับแมอน
  - เรื่องที่ ๒๔ หน้า ๔๑ ชื่อ ชาวสวนกับลูก

๓. ใช้เอกสาร ชื่อและแหล่งเดียวกันกับ ที่เสนอแนะไว้ในตอนที่ ๑ แลวนั้น

สำหรับเด็ก

๑. คู่มือกรุปประกอบแบบเรียน ของ อรุณ กิ่งจันทร์ (พิมพ์อัครโร เนียวในการฝึก
อบรมครูช่วยสอนชาวเขารุ่นที่ ๓)
๒. ใช้เอกสารที่มีชื่อ แหล่งเดียวกันกับที่เสนอแนะไว้ในตอนที่ ๑ แลวนั้น

บทฝึกทักษะสำหรับเด็ก
การฝึกการอ่านและการเขียน

๑. จงหาสระมาสร้างคำดังตัวอย่าง และเป็นคำที่มีความหมายด้วย
ตัวอย่าง

ก-น	<u>เกิน</u>	<u>กิน</u>	<u>เกน</u>	<u>กวน</u>
จ-น	<u>จวน</u>	<u>จิ้น</u>	<u>จน</u>	<u>จวน</u>
ค-น	<u>คีน</u>	<u>แค่น</u>	<u>คอบ</u>	<u>เคื่อน</u>
ค-น	<u>คั้น</u>	<u>กิน</u>	<u>โค่น</u>	<u>เค็ช</u>

ลองหัดทำ

ก-น	___	___	___	___	บ-น	___	___	___	___
อ-น	___	___	___	___	ช-น	___	___	___	___
ฉ-น	___	___	___	___	ฉ-น	___	___	___	___
ณ-น	___	___	___	___	ณ-น	___	___	___	___
ด-น	___	___	___	___	ด-น	___	___	___	___
น-น	___	___	___	___	น-น	___	___	___	___
พ-น	___	___	___	___	พ-น	___	___	___	___
ร-น	___	___	___	___	ร-น	___	___	___	___
ว-น	___	___	___	___	ว-น	___	___	___	___

๒. แม่ กน ที่ใช้อักษรอื่น เช่น ร ล ญ ณ พ เป็นคำที่มีความหมาย
ตัวอย่าง
	<u>กร</u>	<u>เจริญ</u>
-ร	<u>จร</u>	<u>เจริญ</u>
	<u>กร</u>	<u>บุญ</u>

ลองหัดทำ

	_____	_____	_____	_____	_____	_____
-ร	_____	_____	-ล	_____	_____	-ณ
	_____	_____		_____	_____	
	_____	_____		_____	_____	
-ญ	_____	_____	-ท	_____	_____	-น
	_____	_____		_____	_____	

๓. ครูกำหนดแบบให้คัดลายมือโดยเลือกคำจากข้อ ๑-๒ ข้างบนมาคัด
๔. จงตอบคำถามจาก เนื้อหา เฉพาะตอนสั้นๆ
- ก. เกี่ยวกับ ผู้ที่ใช้คำว่า "ฉัน" แทนตัวเขาในเรื่อง
๑. บ้านของเขายู่ที่ไหน _____
  ๒. เขาเป็นเด็กคนโต หรือคนเล็กสุดของ _____
  ๓. เขามีนิสัยอย่างไร? _____
  ๔. เขาไปทำงานเวลาไหน? _____
  ๕. เขามีความรู้สึกต่อถิ่นที่อยู่ของเขาอย่างไร? _____
  ๖. เขาปฏิบัติตนต่อพ่อ แม่ของเขาอย่างไร? _____
- ข. ประโยคใดที่แทนใจความสำคัญที่สุดของเรื่องนี้
- ฉันได้ยินเสียงไก่ขัน, ฉันไปทำอะไร ฉันเป็นคนดี ดินแดนแห่งนี้น่าอยู่
เขาให้พรฉัน ฉันทำบุญ
- ค. จะตั้งชื่อเรื่องให้อ่านนี้ว่าอย่างไร ?

ประ เมีนผลและสรุปบทเรียน

การสรุปบทเรียน

เด็กฝึกและใช้เทคนิคสรุปบทเรียนตามเสนอไว้ตอนที่ ๑

ประ เมีนผล

ครู สังเกตขณะที่เด็ก เรียน ทำงาน ทำแบบฝึกหัด ตอบคำถาม
การทำงานร่วมกับคนอื่น ความสนใจต่อบทเรียน แล้วบันทึกไว้
เด็กและครู ช่วยกันวิจารณ์ผลดี ผลเสียจากบทเรียน ตลอดจนสิ่งที่
เข้าใจ และไม่เข้าใจ สนุกหรือไม่สนุก

ตัวอย่างสำหรับเป็นแนวในการเตรียมการสอน

ความมุ่งหมาย

(ตามที่เสนอไว้ในส่วนบทนำ)

ชี้แนะเข้าสู่บทเรียน

ถ้าเลือกเพลงนำสู่บทเรียนอาจใช้เพลง รักกันไว้เถิด หรือ
ฉันเป็นคนไทย พาเด็กร้อง

ชี้คำเนนการสอน

๑. แบ่งเด็ก เป็นกลุ่ม ช่วยกันหาคำที่สะกดตามแม่กนิน เนื้อเพลงออกมา
ทุกคำ (เป็นการแข่งขันกันในกลุ่มไหนเสร็จก่อนชนะ) ตัวอย่างคำที่เด็กจะหยิบออกมา.—
ไทยด้วยกัน ออกกลัน เคียวกัน สิ้นทรัพย์ เกลื่อนกล่น บรรพชน มัน ทุกคน
ปวงชน พืชพรรณ

๒. ครูนำบัตรคำที่เกี่ยวข้องกับคำเหล่านี้มาติดบนกระดาน หรือ กระดาษแข็ง แล้วตั้งปัญหาให้เด็กแต่ละกลุ่มช่วยกันคิด หรืออภิปรายหาข้อสรุป

จากปัญหา เช่น.-

ก. ถ้าเปลี่ยนเอา ม ไปสะกดแทน น แล้วนักเรียนจะได้ข้อสังเกต ข้อสรุปเสนอครูอะไรบ้าง

ข. ถ้าใส่ตัวสะกดอื่นๆ แทน ผลจะเป็นอย่างไร ฯลฯ

ขั้นสรุป

๑. ครูและเด็กช่วยกันสรุป แล้วจัดแบบฝึกทักษะให้ทำตามความเหมาะสม

เวลา

๒. นำกฎเกณฑ์ที่สรุปไว้หัดฝึกด้วยมือตามแบบแนวทางที่ครูจัดให้

ประเมินผล

ครูเลือกพิจารณาว่าจะประเมินอย่างไร จะศึกษาและช่วยแก้ไขเด็กคนไหน เลือกและเตรียมนำไปใช้

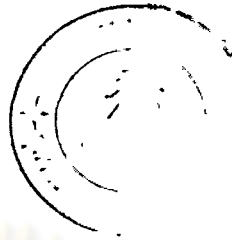
ตอนที่ ๔ ตัวสะกดแม่เกอย และ เกอว

บทนำ

ความมุ่งหมาย

๑. ให้นักเรียนบอกคำที่สะกดด้วยแม่เกอย และแม่เกอวไว้
๒. ให้นักเรียนสามารถผสมคำ หยิบคำออกมาผสมอ่าน และตีความหมายของคำไว้
๓. ให้นักเรียนมีโอกาสเขียนคำ, ประโยคที่ประกอบไปด้วยคำที่สะกดตามแม่เกอย และ เกอว
๔. ให้นักเรียนมีโอกาสจับใจความสำคัญเรื่องที่อ่านได้
๕. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของบทเรียนทุกๆ คน และสามารถเขียนอ่าน คนควาร่วมกับคนอื่นได้
๖. ให้นักเรียนรักการอ่านการเขียน สามารถเขียน แสดงความคิดเห็น ของตนเองสู่คนอื่นๆ ได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวกิด

การสะกดตามแม่เกอยและ เกอวมีข้อสัง เกตและขอแตกต่างจากถ่มอื่นๆ
คือถ่มมีสระไมลครูปถ่มอยู่จึงจะอ่านได้ และมีความหมาย

เนื้อหา เฉพาะถ่ม

ฉันเป็นคนไทย พ่อแม่ของฉันก็เป็นคนไทย ฉันอยู่มถุเขา เราเป็นชาวไทย
มถุเขา ฉันมีบ้านอยู่มถุคอย บามของฉันบุงควยไมและตองตึง ฉันไม่เคยเห็นแม่น้ำสาย
ยาวๆ ฉันสนใจจะไปดู พ่อว่า "ดีเทียวเราจะไ้เห็นเรือพาย และคนแจวเรือ" ฉันไ้
เห็นเรือแจวเรือโยง และคนพายเรือ ส่วนกันไปมานานาพอใจ ฉันเล้าให้สาเด และทูลอพง
เขาดีใจ สาเดว่า "ถาทุพอไ้ไปเห็นแม่น้ำ และเรือแพ คงจะมากุยโอ ใน้อถวมที่เคียว"

การนำเขาสู่บทเรียน

(พิจารณาเลือกตามทีเสนอแนะไว้ในหน่วยที่ ๑ ตอนที่ ๑)

การดำเนินการสอน

(พิจารณาเลือกตามทีเสนอไว้ในหน่วยที่ ๑ ตอนที่ ๑)

ประสบการณ์ กิจกรรม และสิ่งเสริมประสบการณ์

ประสบการณ์

- เด็กทุกคนเขียนเรื่องราวสั้นๆ เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่บนเดอชิงที่เกี่ยวข้องกับตัวเขาเอง เพื่อนำมาเสนอสู่เพื่อนฟัง
- ครูเขียนเรื่องเล่า โดยเขียนย่อๆ เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่บนเขา
- ที่น่าสนใจ เพื่อเตรียมไว้เล่าสู่เด็กฟัง หรือให้เด็กอ่าน
- ครูและเด็กช่วยกันเขียนเรื่องสั้นเกี่ยวกับความเชื่อ ความหวังของชาวเขาในท้องถิ่นนั้นๆ เพื่อใช้เป็นเนื้อหาสำหรับฝึกอ่าน - เขียน และคิด
- รวบรวมนิทานพื้นเมือง เพลงพื้นเมือง เพื่อใช้เป็นเรื่องให้เด็กหัดอ่าน เขียน

กิจกรรมเสนอแนะ

- พยายามจัดให้เด็กหัดอ่านเป็นกลุ่ม และเป็นรายคน ไม่ว่าจะเป็นการอ่านเพื่อจับสาระสำคัญหรืออ่านให้ถูกสำเนียงวรรณคดี
- หากิจกรรมอะไรก็ได้ที่จะให้เด็กฝึกฝนการจับใจความ สาระสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
- ตั้งคำถามให้เด็กฝึกการสังเกต เปรียบเทียบ กิจ แยกแยะส่วนประกอบของคำ ความหมายของคำ
- เขียนหนังสือจัดเรื่องราวต่างๆ ให้เด็กอ่าน สนทนา วิพากษ์วิจารณ์ เพื่อ — การฝึกเด็กให้มีทักษะในการออกความคิดเห็น
- จัดกิจกรรมให้เด็กเขียน กัดข้อความที่เขาสนใจ ที่เขาชอบ แล้วรวบรวมรวมบทเขียนของเขาเป็นหนังสือ ประจำชั้น
- รวบรวมคำที่สะกดคาบแม่เกอย เกอว เป็นพจนานุกรม ประจำชั้นของเด็ก

กิจกรรมใน ๑ ช่วงเวลา
(ดูในส่วนท้ายว่าควยตัวอย่างไรสำหรับเป็นแนวในการเตรียมการสอน)

สิ่งเสริมประสบการณ์

- อุปกรณ์
- บัตรคำ แถบประโยค
  - บัตรนิทานประกอบภาพ
  - กระเป่าผ้าง ทั้งชนิดตั้งโต๊ะและติดฝา
  - อุปกรณ์ประกอบการเล่น
  - แผนภูมิสำหรับบทเขียน
  - กระดาษสำหรับรวบรวมบทเขียน บทเล่าของเด็ก นำเป็นหนังสืออ่านประจำชั้น

เพลง

- เพลง เคี้ยว เคี้ยว
- "เคี้ยวเคี้ยวเจดะกันเคี้ยวเคี้ยว สนิทสนมกลมเกลียว เคี้ยวเคี้ยว
ก็รักกันได้ แพลกใจเรารักกันได้อย่างไร (ซ้ำ) เรารักกันได้
เพราะ _____ . "

-เพลง เชมรไลควาย

เห็นควายกลางนา กลางน่าน่าสนุก มันเดินบุกโคลนไปไม่
เหนียวหลัง ฮึบ ๆ ๆ
ชวานาเดินนำหนา นำหนาพะวาพะวัง หอบหอดขาวพะรุงพะรัง
ไปทานา ฮึบ ๆ ๆ

เพลงมอญซ่อนผ้า

ระวังตัวให้ผ้าผืนนี้จะวางตรงไหน แมตกอยุ่ข้างหลังใคร ขอเชิญออก
ไปร้ายรำ ราชิร้ายรำ อย่าทำเป็นเคนเมินเฉย เล็กใหญ่ เราไม่ละเลยแม้ใครไม่เคย
ก็ตองออกรำ อย่างผลอยปลอย อย่าใจลอยคอยเอามือคลำ ระวังนะตองจกจำ จะมีคนนำ
ผ้า มาแอบทิ้งเฉย

เพลงนกน้อย

นกเอ๋ย นกน้อยๆ เจาคอยคอย เกิดอนคดอยมา
ตัวเรานี้เฝ้าคอยหา มาเถิดมา ขอให้ชารม

เพลงเด็กดี

หนูเล็ก เด็กๆ ทั้งหลาย อย่านอนตื่นสาย เป็นเด็กเกียจคร้าน
ตื่นเช้าจะได้เบิกบาน สดชื่นสำราญ สมองผ่องใส
อาบนำล้างหน้าถูฟัน รีบเร่งเร็วพลันแต่งตัวทันใจ
รับประทานอาหารเร็วไว เสร็จแล้วจะได้รีบไปโรงเรียน

เกม

- เล่นบิงโก จากบัตรคำที่ทำไว้เป็นทูลๆ จำนวนมากพอกับผู้เล่น
- เกมขันไถ่ (คักแปลง)
- วงลอกำ (พ.ศ. ๕, หน้า ๗๑)

หนังสืออ่านประกอบ

เอกสารหนังสืออ่านประกอบตามที่อ้างไว้ในหน่วยที่ ๑ ตอนที่ ๑ ไซ้ประกอบ
สำหรับตอนที่ ๔ นี้ได้ ทั้งสำหรับเด็กและสำหรับครู

ตัวอย่าง นิทาน หรือบัตรนิทานในเอกสารที่อ้างอิงมาแล้ว

-บัตรนิทาน (พ.ศ. ๑) เรื่องที่ ๒๒, ๓๒, ๓๓, ๓๔

-หนังสือ (พ.ศ. ๓๐๒) หน้า ๒๒-๒๓ หน้า ๔๐

แบบฝึกหัดทักษะสำหรับเด็ก

๑. จงหาอักษรมาเติมให้เกิดคำที่มีความหมาย

เ-ยว	_____	_____	_____	เ-อย	_____	_____	เ-ย	_____
-าย	_____	_____	_____	-วย	_____	_____	ไ-ย	_____
แ-ว	_____	_____	_____	-อย	_____	_____	-าว	_____

๒. อ่านเนื้อหาเฉพาะตอนตอบคำถามต่อไปนี้ (ตอบสั้นๆ)

ชาวไทยภูเขารอบวาสัยอยู่ที่ไหน? _____

บ้านของชาวไทยภูเขาเขาทำควยอะไร? _____

เหตุใดบ้านชาวเขาจึงเหมาะกับสภาพบนคอย? _____

๓. จงหิบบคำที่สมด้วยแม่ กอว กอຍ ในเนื้อหาเฉพาะตอนในเรื่อง

ที่เด็กและครู นำมาอ่าน ในเพลง

๔. จงช่วยกันตอบเป็นกลุ่มโดยหิบบคำถามขอ ๓ ออกมากระจายคั้งตัว

อย่าง

ก. หากคำมากระจายดังตัวอย่าง

	คำ	พยัญชนะ ต้น	สระ	วรรณยุกต์	ตัวสะกด	แม่
ตัวอย่าง	สาย	ส	า	จัตวา	ย	เกอย
	ยาว	ย	า	สามัญ	ว	เกอว
	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-

ข. จงกระจายคำที่กำหนดให้

	คำ	พยัญชนะ ต้น	สระ	วรรณยุกต์	ตัวสะกด	แม่
ตัวอย่าง	บนคอย					
	-บน	บ	โ-ลดรูป	สามัญ	น	กน
	-คอย	ค	ออ	สามัญ	ย	เกอย
ลองทำ	กวยโอ					
	แรงเร็ว					
	เรือพาย					
	กาแจว					
	ออดาว					

ประเมินผลและสรุปบทเรียน

การสรุปบทเรียน

ครูอาจเลือกเทคนิคต่อไปนี้มาสรุปบทเรียน

- บรรยายสรุปประกอบบทเรียน
- ครูร่วมมือกับเด็ก อภิปราย หรือสนทนา หรือสรุปข้อคิดเห็นจาก การตั้ง ข้อสังเกต หรือพิจารณาารวมกันมา
- ให้ทำงานกลุ่มคนควา เพิ่มเติมตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้
- ทำแบบฝึกหัด
- ร้อง เพลงประกอบการ เล่น (เพลงมอญ ซอนญา)

ประเมินผล

- สำหรับครู
- บันทึกจากการสังเกต การเขียนของเด็ก ความสนใจ ความสามารถในการทำงาน ทอมปัญหา แบบฝึกหัด รัวมกิจกรรม ทำงานกลุ่มกับเพื่อน
  - แปลความหมายจากบันทึกตั้งแต่ตอนที่ ๑ ถึงตอนที่ ๔ เพื่อเปรียบเทียบจุดบกพร่อง และความก้าวหน้าของเด็ก เพื่อหา ทางส่ง เสริมปรับปรุงแก้ไขต่อไป
- เด็กร่วมกับครู
- ช่วยกันอภิปรายจุดดี ข้อดี ความรู้ ความคิด ความเข้าใจ ความสามารถ ที่ได้จากที่เรียนบทเรียนมา
  - ช่วยกันสรุปจากอภิปราย
  - เก็บลงความเห็นในแบบประเมินผลที่ครูแจกให้

ตัวอย่าง แบบประเมิน กว (✓) ตามช่องที่ลงความเห็น

เรื่อง	ไม่เข้าใจ	เข้าใจ	เข้าใจดีมาก
๑. ฉันทนิมิตคำตามที่ตั้ง			
๒. _____ ฯลฯ			

ตัวอย่าง เพื่อเป็นแนวในการ เตรียมการสอน

ความมุ่งหมาย

(การเสนอแนะในส่วนบทนำ)

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

(เลือกเทคนิคอย่างใดอย่างหนึ่งมาใช้ สมมติว่าเลือกการเล่าเรื่องที่สนุก จงใช้เทคนิคการเล่าเรื่องที่ดี ดังที่เคยเสนอแนะในเรื่อง เทคนิคการเล่านิทาน)

ครู นำเรื่องราวที่เป็นเหตุการณ์สำคัญหรือเป็นที่น่าสนใจในหมู่บ้านมาแล้ว
สู่เด็กฟัง

ขั้นดำเนินการสอน

ครูยื่นเรื่องราวที่ครูเล่าแล้ว ซึ่งอาจเขียนบนกระดาษแผ่นหนึ่งหรือกระดาษ
อะไรก็ตามให้เด็กอ่าน เพื่อตอบคำถามที่ครูมอบให้

-ให้เด็กหาคำตอบเป็นกลุ่ม

-ถ้าถาวร เขียนให้เด็กให้เป็นปัญหากระตุ้นให้เด็กคิด ขวนให้เขาสนทนา
หรืออภิปราย ตัวอย่างเช่น

ช่วยหาเหตุผล ท้าไปในบทอ่าน กนเดาจึงใจกว้างว่า "ฉัน" แทนชื่อตัว ?
 ดองทนายดูซิว่า จะเกิดอะไรขึ้นถ้า _____ ?

- ารุพาเด็กแว่นสนุก เช่น

- แข่งขันการผสมคำ

- แข่งขันนำแถบประโยคที่ครูเตรียมมาแบ่ง เป็นเรื่องราวสั้นๆ

ขั้นสรุปบทเรียน

- ครูและเด็กช่วยกันสรุปสาระสำคัญของบทเรียน

- ครูและเด็กช่วยกันสรุปจากปัญหาที่ครูให้เปรียบเทียบ เช่น

แม่ เกอຍ, เกอว ต่างจากการสะกดในแม่อื่นๆ ตรงไหนบ้าง

- ครูและเด็กช่วยกันวางกฎเกณฑ์, วางเป็นแนวคิด, บันทึกไว้

ขั้นเสริม

กนเดาหรือฝึกฝนเพิ่มเติมนอกเวลาหลังบทเรียน

- ทำแบบฝึกหัดการเขียน

- ทำแบบฝึกหัดการอ่าน

- หัดคัดลายมือจากข้อความสำคัญ หรือเรื่องที่ช่วยกันแต่ง ช่วยกันรวบรวม
 เพื่อทำเป็นหนังสือประจำชั้น

ขั้นประเมินผล

- บันทึกจากการสังเกต

- รางขอสอบชิ้นทดสอบลองดู

หน่วยที่ ๒ ชีวิตที่มีความสุข

(มีหนึ่งตอนเท่านั้น)

ตัวละคร แมกก กต กบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทนำ

ความมุ่งหมาย

๑. ให้เด็กแยกคำต่างๆ ใ้ควา ถ้าใดสะกดด้วยแม่ กก แม่ กค แม่ กข
๒. ให้เด็กผสมคำที่สะกดทั้งสามแม่ได้ถูกต้อง
๓. ให้สามารถเลือกคำที่ความหมายตามที่สะกดทั้งสามแม่นั้น ออกมาสร้างประโยค แต่งเป็นเรื่องราวได้
๔. ให้เด็กหัดจับใจความสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
๕. ให้เด็กได้ฝึกฝนการอ่านจนเกิดนิสัยรักการอ่าน การเขียน และมองเห็นคุณค่าของการอ่าน และเขียน

แนวคิด

ตัวสะกดตามแม่ กก มีมากที่สุด ตัวสะกดตามแม่ กข นอกจาก ข ก็มี ป พ ญ ตัวสะกดตามแม่ กค นอกจาก ญ ก็มี ก ข ฃ มักอยู่ในคำที่ตัวการันต์ ตัวตามมาซึ่งมาจากภาษาอื่น

เนื้อหาเฉพาะตอน

๑. ทียบเอาเนื้อหาตอนใดตอนหนึ่งจากแบบเรียน (พ.ศ. ๑๒๓) หน้า ๖, ๑๒ และ ๒๐-๒๒
๒. คำที่ควรเขียนบัตรคำหรือ สร้างแถบประโยคไว้

แมกก

ซักผ้า ถักน้ำ ถ่วงอก ฝนตก ถือหอก ยิงนก หกตัว กอนเมฆ
กวาดสุข ภาคเหนือ

แมกค

เข้ามิก รคน้ำ ชุกดิน ออกน ถัดไป นวดข้าว สีสด รสหวาน
กระดาก เพศหญิง เสรีเร็ว รลิ่ง บทตอน พืชผัก กฤษหมาย
ของรัฐ พัฒนา อารุท

แมกบ

รอบบาน ทิมหอ อมรม ดินลับ ตอนแพน ราบเรียบ นับถือ ขอบรับ
ลากลอย รูปถ่าย ซากศพ เจาภาพ รูปภาพ โดมมาก

การนำเขาสูบทเรียน

(พิจารณาการ เลือกเทคนิคต่างๆ ที่เสนอแนะไว้ในหน่วยที่หนึ่ง)

การดำเนินการสอน

(พิจารณา เลือกเทคนิคต่างๆ ตามที่เสนอแนะไว้ในหน่วยที่หนึ่ง)

กิจกรรม ประสพการณ์ และสิ่งเสริมประสพการณ์

ประสพการณ์

- ให้เด็กเล่า เรื่องจากบทความที่เขาเรียนหรือรวบรวมมา เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของเขา ความหวัง อนาคต ความสุขที่เขาต้องการ ตลอดจนเรื่องอื่นๆ ที่เขาชอบ เขาสนใจ
- นำการ เล่นพื้นเบื่องมา เล่นสนุกแล้วหัดอ่าน เขียนเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการเล่นเหล่านั้น
- นิทานพื้นเบื่อง
- เรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวกับความเป็นอยู่ในท้องถิ่นนี้ ซึ่งครูรวบรวมเขียนมา เพื่อนำมาเล่า มาหัดอ่าน หัดเขียน

กิจกรรม

- สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
- อภิปราย ทายหัตถ์หา หาข้อตกลง หาทางเลือกเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ
- คนควา หาคำแปล ความหมายของคำต่างๆ
- ฝึกฝนการคิดหาเหตุผล แล้วรวบรวมข้อสรุปจากข้อคิดเห็นเหล่านั้น
- เขียนเป็นเรื่องราว หรือแสดงความคิดคำหนึ่ง จินตนาการของแต่ละคน
- เล่นบทบาท เล่นสนุก เล่นแข่งขันกัน
- ทำแบบฝึกหัดเพิ่มเติม
- ให้เด็กประเมินตัวเอง จากผลงานของเขา จากการเขียน การอ่าน การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตลอดจนความสนใจ ใจความพิเศษของเขา
- อภิปราย วิพากษ์วิจารณ์ เพื่อสรุปบทเรียน สรุปผลการเรียน

ตัวอย่างกิจกรรมในหนึ่งช่วงเวลา

- หาเรื่องราวที่น่าสนใจจากท้องถิ่นต่างๆ มาให้เด็กอ่าน
- ครูสร้างคำถาม หรือปัญหาที่ยั่วให้เด็กคิด เพื่ออภิปรายหรือวิพากษ์ที่แนะแนวทางแก้ไข
- ให้เด็กหัดเขียน บันทึก จากการสรุปดังกล่าว แล้วแสดงผลงานเสนอชั้นเรียนในรูปแบบนิทรรศการ สภาพจำลอง หรือแสดงบทบาท

สิ่งเสริมประสบการณ์

อุปกรณ์

- บัตรคำ, แถบประโยค
- ภาพประกอบการเล่าเรื่อง หุ่นสมมติประกอบการเรื่องราว
- กระดาษสำหรับให้เด็กเขียนการเขียน สร้างหุ่นง่ายๆ (หรือเศษวัสดุในท้องถิ่น)

- สี่ระบาย คินสอสี
- เครื่องบันทึกเสียงจากการเล่า (ถ้ามี)
- กดอง หีบ สำหรับใส่เช็ดหู หรือเหล่านิทาน

3

เพลง

เพลงนักเรียนชาวเขา (พ.ศ. ๑๒๕ เล่ม ๓ หน้า ๑๕)

เพลงนกเขาขัน

นกเขาเจ้าส่งเสียงขัน ตลอดทั้งวันที่ในแถบป่า
 เป็นสุขอยู่ทุกเวลา เสียงมันขันจ้า จุกกรู จุกกรู
 จุกกรู จุกกรูจุกกรู สนุกนักหนา
 จุกกรู จุกกรู ภูเขา เสียงมันขันจ้า จุกกรู จุกกรู

เพลงนกยูง

กอก กอก กอก กระโต้งโอง กอก กอก กอก กระโต้งโอง
 โนนแน่นกยูง กระโต้งโองๆ เกาะอยู่บนใบสูง ที่ในแนวป่า
 เป็นสุขทุกวันเวลา เสียงมันร้องว่า
 กอก กอก กอก กระโต้งโอง (กอก ๆ ๆ กระโต้งโองๆ)

เพลงยินดีที่รู้จัก

ยินดีที่รู้จัก เพื่อนรักขอเชิญร่วมจิต เรารักกันฉันมิตร สนิท
 เหมือนพี่น้องกัน
 ยินดีที่รู้จัก เพื่อนรักขอร่วมใจนั้น ขอให้ผูกพัน เพื่อรักกันให้
 นานเถิดเอย

เพลงชาวไทย

ชาวไทยเราเอ๋ย อย่าละเลยในการงานหน้าที่ การที่เราได้
 เต้นสนุก เป่าเครื่องดนตรี สบายอย่างนี้ เพราะชาติเราได้เสรี มีเอกราช
 สมบูรณ์

เราจึงควรช่วยชูชาติ ให้แก่งกมลเจิดจรัสอยู่ เพื่อความสุขเพิ่มพูน
 ของชาวไทยเราเอ๋ย

เพลงฝนเอ๋ย

ฝนเอ๋ย ทำไมจึงตก (ซ้ำ) จำเป็นตก เพราะวากบมันร้อง
 กบเอ๋ยทำไมจึงร้อง (ซ้ำ) จำเป็นร้อง เพราะวาทองมันปูด
 ทองเอ๋ยทำไมจึงปูด (ซ้ำ) จำเป็นปูด เพราะวาชาวมันกิน
 ชาวเอ๋ยทำไมจึงกิน (ซ้ำ) จำเป็นกิน เพราะวาไฟมันดับ
 ไฟเอ๋ยทำไมจึงดับ (ซ้ำ) จำเป็นดับ เพราะวาฟืนมันเปียก
 ฟืนเอ๋ย ทำไมจึงเปียก (ซ้ำ) จำเป็นเปียก เพราะวาฝนมันตก

เกม

- เล่นบทบาทสมมติตามเรื่องที่เล่า
- แข่งขันกันรวบรวมคำที่สะกดข้างสามแม่ จากเนื้อหา เนื้อเพลง เรื่อง
 ที่ให้อา

เอกสารเพิ่มเติม หนังสืออ่านประกอบ

๑. สำหรับเด็ก สำหรับครู ยังอาจอาศัยจากที่อ้างอิงไว้ในหน่วยที่๑
 ตอนที่ ๑ เกม

๒. จงเขียนเรื่องสั้นๆ ๔-๕ บรรทัด แล้วบอกว่ามีคำใดบ้างที่สะกดตามแม่

กก กค กข กง กน กม เกอย เกอว

ตัวอย่าง

คืนใดอากาศก็ พายุจะออกนั่งดูดวงจันทร์ เลิกคิดถึงความ
เหนื่อยความอ่อนเพลีย จากการทำงาน ทั้งได้พักผ่อน แวะนอนหลับ
ไป

แม่ กก	แม่ กค	แม่ กข	แม่ กง	แม่ กน	แม่ กม	แม่ เกอย	แม่ เกอว	แม่ ก.กา
ออก เลือก จาก พัก	อากาศ คิด	หลับ	นั่ง ดวง ทั้ง	คืน จันทร์ นอน การ งาน นอน นอน	ความ	เหนื่อย		ใจ ก็ พายุ จะ เพลีย ทำ ได้,ไป และ

ลองเขียนเรื่องและหัดทำคั้งตัวอย่าง

๓. จงหัดกลักลายมือ ครูกำหนดแบบอย่างให้

๔. ลองอ่านเรื่องในแบบเรียน พ.ศ. ๑ เล่ม ๓ หน้า ๒ แล้วตอบ
คำถามสั้นๆ

- ฉันช่วยใครทำงาน ทำอะไรบ้าง _____
- ฉันเอาอะไรไปแจกเพื่อนบ้าน _____
- แม่ทำอะไร _____
- งานที่พี่สาวฉันทำ _____
- งานที่ฉันและพี่สาวช่วยกัน _____
- อาหารของฉันวันนี้คืออะไร _____
- หลังจากกินข้าว เราทำอะไร _____

๕. อ่านหนังสือแบบเรียน พ.ศ. ๑ เวม ๓ หน้า ๑๒, ๑๓ และหน้า ๒๐-๒๒

- แจวตอนกำถามทอไปยี่ _____
- ตอนเขาจะไคยินเสียงอะไรประจำ _____
- สิ่งที่อยู่รอบบ้านเราและสวยงาม _____
- ที่มันฉันเลี้ยงสัตว์อะไร _____
- อาหารที่ให้สัตว์กิน _____
- ก่อนกินข้าวก่อนไปทำงานฉันทำอะไร _____

เลือกตอบข้อที่ถูกที่สุด

๑. งานอะไรที่ฉันไม่ไค้ทำ	๒. ฉันปลูกอะไรในไร่ของฉัน
ก. รคณัก	ก. ชาวเหนียว
ข. ชุกคิน	ข. ถั่ว
ค. เคียงไก	ค. ปอ
ง. ปลูกคนไม้	ง. เขือก
-
๓. งานที่ปู่ของฉันเขาไค้	๔. นองของฉันทำงานอยู่ที่ไหน
ก. ชุกคิน	ก. ไร่
ข. ฆอมรว	ข. ป่า

ก. เคียงสัตว์

ก. แม่น้ำ

ง. ปลุกข้าว

ง. บาน

(หน้า ๒๐-๒๒)

๕. ใคร เป็นคนรักธงชาติ

๖. ใคร เป็นคนเล่นริงช้า

ก. ทูพอ

ข. เสาชาน

ข. สาด

ข. อะซอ

ค. เฉากาน

ก. เนง

ง. เนง

ง. สาด

๗. วิชาที่ช่วยให้ทุกคนเขามี "ความเข้าใจกันได้"

๘. ใคร เล่นลูกข่าง

ก. ภาษาไทย

ก. ทูพอ

ข. สังคมศึกษา

ข. สาด

ค. เลข

ค. เฉากาน

ง. วิทยาศาสตร์

ง. อะซอ

๙. วิชาที่เรียนตอนท้ายคืออะไร

๑๐. งานอะไรที่เด็กช่วยพ่อแม่
ของเขา?

ก. เลข

ก. กำข้าว

ข. สังคมศึกษา

ก. กำข้าว

ค. วิทยาศาสตร์

ข. ถักน้ำ

ง. ภาษาไทย

ก. ทำไร่

ง. ขอมรว

๑๑. งานที่ผู้หญิงทำตอนค่ำๆ
หลังรับประทานอาหารคืออะไร
- ก. วึ่งเงิน
  - ข. ตักน้ำ
  - ค. ต่ำขาว
  - ง. ปั่นฝ้าย

๑๒. เหาไร่วิธีขนน้ำจากบนเขามาได้
อย่างไร ?
- ก. เหวียนลาก
  - ข. ดอเงิน
  - ค. รวงน้ำ
  - ง. เชือกลาก

๑๓. นิทานที่ปูรอบเลาเกี่ยวกับอะไร ?
- ก. สัตว์
  - ข. ชาวเขา
  - ค. กาชาขย
  - ง. ทำไร

๑๔. นิทานที่ปูเล่าให้สอนให้คิดถึง
เรื่องอะไร
- ก. ปรับปรุงควัวให้เป็นคนดี
  - ข. ให้หักไปลาสัตว์
  - ค. ให้รู้จักไปกาชาขย
  - ง. ให้หาโอกาสสมรชการม
ประเพณี

๖. จงหาเรื่องที่คนรอบเดวนำมาเขียน เป็นเรื่องราว ชั้นแรกดองหัดเขียนคัง
ตัวอย่าง

๓๖. จงเขียนยาวมากเดยกวาคตัวอย่างไค
ตัวอย่าง

ดองหัดทำ

๓๖. ชีวิตบนคอยของฉฉฉ
(บอกความรู้สึก) ฉฉฉฉฉ ฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉ ฉฉฉฉฉ ฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉ ฉฉฉฉฉ ฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉ

๓๖. _____
_____
_____
_____

ตัวอย่าง	คองท์คนำ
<p>(ความเข้าใจ) <u>ฉันช่วยแม่ทำอะไรทำ</u> <u>งานเพื่อจะได้อาหาร เสื้อผ้า และเครื่อง</u> <u>ใช้ที่จำเป็น</u></p> <p>(ความหวังและ <u>ฉันจะขยันมากขึ้นทั้ง</u> <u>ขอดึกเห็น, การงาน การ เรียน</u> <u>เก๋อนใจ) เพื่อชีวิตข้างหน้า</u> <u>ดีขึ้น</u></p>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

ประเมินผลและสรุปบทเรียน

การสรุปบทเรียน

เลือกฝึกเทคนิคต่อไปนี้เพื่อนำมาใช้สรุปบทเรียน

- การอภิปรายร่วมกับเด็ก เพื่อให้เด็กแนวคิดได้แสดงความคิดเห็น
- การให้เด็กมีส่วนร่วมในบทเรียน โดยตั้งปัญหาให้สังเกต เปรียบเทียบ
 ค้นหาตอบ และช่วยกันสรุป
- อธิบายโดยใช้อุปกรณ์ หรือแผนภูมิจำลอง
- สรุปแต่ง เป็นเพลงให้เด็กร้อง
- นำเรื่องราวที่สรุป มาเล่นบทบาท เล่นเกม

ประเมินผล

- ครู
- บันทึกจากการสังเกต
  - ตรวจผลงาน หรือขอสอบให้เด็กตอบ

ครูและนักเรียน ช่วยกันประเมิน ผลก็ ผลเสีย สิ่งที่เราใจ ไม่เข้าใจ
ขั้นตอนที่น่าเบื่อ น่าสนใจ อื่นๆ

ตัวอย่างเพื่อพิจารณาในการ เตรียมการสอน

(ดูแนวทางจากที่เสนอแนะในหน่วยที่หนึ่งทุกคน)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน่วยที่ ๓ บุคคลที่เรายกย่อง

ตอนที่ ๑ คำที่มี ร ล ว ควบกล้ำ

ตอนที่ ๒ อักษรนำ ตัวการันต์ และกวบไม้แท้

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน่วยที่ ๓ บุกกลที่เรายกย่อง

ตอนที่ ๑ คำที่มี ร ล ว ควบกล้ำ

บทนำ

ความมุ่งหมาย

๑. ให้เด็กได้ผสมคำ และอ่านคำที่มีอักษรควบกล้ำได้
๒. ให้หัดยกคำที่มีควบกล้ำ ออกมาอ่าน และสาธิตนำมาสร้างประโยคเขียน เป็นเรื่องราวได้
๓. ให้เด็กมีโอกาสได้ฝึกสอน การอ่านออกเสียง เพื่อทดลองฟังเสียงควบกล้ำ และอ่านหรือพูดให้ถูกต้องควย
๔. ให้เด็กได้เปรียบเทียบ แยกแยะ ทั้งรูปทั้งเสียง และความหมายของคำ ที่มี ร ล ว ไปควบ และบอกข้อคิดเห็นที่ได้จากการเปรียบเทียบนี้
๕. ให้ชี้คำ ควบกล้ำที่ปนอยู่ในกลุ่มคำในประโยค หรือเรื่องราวที่อ่านโดย บอกได้ถูกต้อง
๖. ให้มีความรู้สึกชอบ สนใจ ต่อบทเรียน ต่อการอ่าน การเขียน และทำงาน ร่วมกัน เป็นหมู่

แนวคิด

- เมื่อ ร. ล. ว. ไปร่วมพยัญชนะอื่นทำหน้าที่เป็นพยัญชนะต้นร่วมกัน เรียกว่า อักษรควบ และเรียกคำนั้นๆ ว่า คำควบกล้ำ
- ถ้าอักษรควบนั้นยังรักษาเสียงประจำตัวอยู่ เช่น ครอบครวั ปลา กวาง ถือว่า เป็นอักษรควบแท้ ถ้าเสียงเปลี่ยนจากเดิม เช่น จริง ทราบ ฯลฯ ถือว่าเป็น อักษรควบไม่แท้

—ถ้าควบกันเพื่อช่วยเหลืออีกตัวหนึ่ง เรียกว่า อักษรนำ เชน หมี่ หมู
หยุด อยู่ ฯลฯ

เนื้อหาเฉพาะก่อน

๑. ปูจูงควายไปไถภาคองแควว ยามว่างพวกเราเล่นกันครีกรันตีกรับ
ก็เรียนและครูทำงานเป็นารังกราว มีชาวครีโครมว่า ความช่างกน
นั้นคุ้มคั่ง ฉันรู้สึกกรันเนื้อกรันตัวคล้ายจะเป็นไซ
๒. ครูควรรวมรวมค่าความกล้าเขียนเป็นคำไว้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
๓. เพลงต่างๆ มีเนื้อหาที่ประกอบไปด้วยคำความกล้า และอักษรนำมากมาย
เช่น เพลงพม่า ราชวาน "ราชานี้เขาเรียกพม่าราชวาน เป็นท่าประ
หาร จะมันชีวิตวอลองค พอสมนันตาพม่าก็มาไม่ลง พม่ายื่นงปลอย
ชวานหุดมือ ไคทีไมชาโอมสุคากิเข้ามาย้อ เอาชวานมาตีชวานะหรือ
จะเพนาง "

การนำเข้าสู่เรื่อง

(พิจารณาเคื่อจากที่เสนอแนะไว้ในหน่วยที่๑ ตอนที่๑)

การดำเนินการสอน

(พิจารณาเคื่อจากที่เสนอแนะไว้ในหน่วยที่ ๑ ตอนที่๑)

ประสบการณ์ กิจกรรม และสิ่งเสริมประสบการณ์

ประสบการณ์

- เด็กเขียนหรือ เรื่องสั้นๆ เกี่ยวกับบุคคลในท้องถิ่น เชนบุคคล
ที่เป็นที่ยกย่อง ของท้องถิ่น
- ครูควรรวมเรือสสั้น ที่เกี่ยวกับบุคคลสำคัญๆ ในท้องถิ่นไว้หลายๆ
เป็นบุคคลที่อยู่ในกะแวกบาน ท้องถิ่นนั้น ใกล้เคียง เป็นบุคคล
ที่ชวานาน ยกย่องว่ามีคุณงามความดี

กิจกรรม

- ให้เด็กอ่าน หรือเล่าเรื่องหรือม้อม เรื่องที่ตนเขียนมา แลกเปลี่ยนกันอ่าน เพื่ออภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- จัดให้มีกิจกรรม การอ่าน การคนควา คุยการอ่านทั้งรวมกลุ่มและรายบุคคล
- ช่วยกันรวบรวมทำเป็นพจนานุกรมประจำชั้น
- ช่วยกันรวบรวมผลงานเกี่ยวกับการ เขียนของทุกคนในชั้นหรือในโรงเรียน เพื่อแสดงนิทรรศการการ เขียน

ตัวอย่างกิจกรรมในหนึ่งช่วงเวลา

- ให้เด็กใดเปรียบเทียบคำเหล่านั้น โดยใช้กระดาษแข็งกับบัตรคำ หรือ เขียนบนกระดานดำ
- ให้เด็กสังเกตคำเหล่านั้นพร้อมการอ่าน อภิปรายร่วมกับครูช่วยบันทึก และซักเถลาถอยคำ ขอความที่ได้จากการอภิปราย
- ให้เด็กช่วยกันสรุป หาข้อสังเกต ข้อคิด หรือแนวคิด ที่ได้จากการเขียนเรื่องนี้
- ให้เด็กค้นหา หรือผสมเป็นคำควบกล้ำ อักษรนำ แควเอาคำที่มีความหมายมาแข่งขันกัน แต่งประโยค แต่งเรื่องราวสั้นๆ

อุปกรณ์

- แบบเรียน
- บัตรคำ บัตรอักษร แถบประโยค กระดาษแข็ง
- แผนภูมิสรุป
- บัตรภาพศัพท์ สิ่งของ ที่มีชื่อเป็นคำควบกล้ำ หรืออักษรนำ
- กระดาษ ดินสอสี
- อุปกรณ์ประกอบเกม

เพลง

-เพลงหญิงไทยใจงาม

เคื่อนพราว คาวแหววาว ระเบียบ แสงดาวประดับต้องให้เคื่อนงามเด่น
 ดวงหน้าใสมาก เพียงเคื่อนเพื้อ ภูมความดีที่เห็น เสริมให้เคื่อนเลิศงาม
 ขวัญใจ หญิงไทยส่งศรีราชา ปรุงงามพิลาทิจกฉากาจเรื่องนาม
 เกียรติยศปรากฏทั่วคาม หญิงไทยใจงามยิ่งคาวพราวเพรว

-เพลงพม่ารำหวาน (ดูเนื้อหาเฉพาะตอน)

-เพลงแม่ศรีเอย

แม่ศรีเอย แม่ศรีโรงเรียน ฉันสู้พากเพียร เค้าเรียนเขียนอ่าน
 เขา เขา เขาก็มา พอถึงเวลากลับบ้าน สนุกสนาน ชื่นบานจริงเอย

-เพลงนกขมิ้น (ทำนองดองน่าน)

เจ้านกขมิ้นจะบินไปไหน บินไปไกล หรือใกล้ หนใดหรือบอกพี่
 จากไปไกลรีบ ระวังให้ดี หากเหตุร้ายเกิดมี เห็นที่จะกองโสรกักภัย
 ทยุคพักเสียเหนื่อย แล้วค่อยบินถัดมา กลับมาเถิดขวัญตา
 ยอนมาเสียดก่อนพั้งฉัน ประมาทพลาดไป แควไกรจะช่วยเจ้าทัน
 อยากเตือนเจ้านั้น ไทรูทันก่อนภัยจะมี

เกม

-เกมเดินปู คัดแปลงเกมเดินปู ดังนี้

วิธีเล่น ๑. - เล่นเป็นกลุ่ม

๒. - กดานถอยหลังตามแบบเกมเดินปู

๓. - กานที่กดานแข่งอาจบัตครค่า ไปให้กลุ่มของตัวแฉววกกฉับ

หา เป็คียนพวกของตัวทรงที่ต่างกัน ทำสัดกับเรื่อยๆ จนหมด
 ทุกคนในทีม

๘. -พรรคพวกของคว่ำที่รับบัตรกำไวต้องอ่านบัตรกำนั้นด้วย
ให้กรรมการทั้งพร้อมช่วยกันแต่งประโยคให้ทันกับการจบเกม
เดินปู กลุ่มที่ทำถูกต้อง เสรีก่อนชนะ

-เกมเลือกกำ

ครูแจกกระดาษแบบฝึกหัดที่พิมพ์กำไว้เป็นแถวๆ ให้นักเรียน
ช่วยกันวง หรือขีดเส้นใต้คำที่เป็นอักษรควมหรืออักษรนำ ให้แข่งขันเป็น
หมู่ กลุ่มถูกมากชนะ

หนังสืออ่านประกอบ

๑. ตามเสนาณะ ในแบบจำลองหน่วยที่๑ ตอนที่ ๑
๒. ครูสร้างแบบฝึกหัดเสริม การอ่าน การเขียน
๓. ใฉนิทานตาม พ.ศ. ๑ มาให้เด็กก่นควาหาว่าต่างๆ ตามทบเรียน

บทฝึกทักษะสำหรับเด็ก

การเขียน อ่าน

๑. ครูขีดตารางดังตัวอย่างลงบนกระดานดำ หรือให้เด็กขีดลงในสมุด
ของเขา เพื่อทายปัญหา ดังนี้

อะไรเอ่ย?

พยัญชนะ ว	วิ้งกเกง
ไปควมกับ ค	ชอชวยราราแกง
สะกคแมเกอย	มีหูกา เป็นอาหาร
	ชวยงานในทุงนา

ตัวอย่างกำ ชื่อต่างๆ ที่จะนำหน้าฝึกเขียนและทายปัญหา
เช่น กวาง ขวาน กววย มะพร้าว ฯลฯ

ชื่อ	กำ
ควาย	ควม

๒. จงผสมคำให้เกิดเป็นคำควบกล้ำ อักษรนำ เป็นคำที่มีควาหมาย

พยัญชนะที่ไปควบ	ควบกับพยัญชนะ ผสมใดคำต่างๆ คือ						
	ค	ช	ก	ป	ผ	พ	ต
ว	—	—	—	—	—	—	—
ล	—	—	—	—	—	—	—
ร	—	—	—	—	—	—	—

๓. คำที่มีเสียง ควบคำให้ขีดเส้นใต้ คำที่เป็นอักษรนำให้ขีดเส้นสอดตัวรวม
ในข้อความต่อไปนี้

กระต่ายนอนซุกอยู่ในโพรง อากาศปรอดปรอง คุณครูใส่เสื้อแพรสีน้ะปราง
งานของเราจะดีขึ้นเพราะไม่เกรงกรัดเกินไป จะทำสิ่งใดใครกรวญให้ดี
ยะเป่าไถด่เกลี้ยให้พะศิกุกับอาชะ เด็กโกรธกัน

เขาใช้เกวียนไปบรรทุกแดงกวางจนหมด เลยไม่ได้บรรทุกกล้วย
ปู้สูงควายไปไถนา คลองแควจจริงหนอ นกกระจิบกระโดดก่อนบินหนี
ครูและนักเรียนคนควาหาคำต่างๆ ถูกงูกัดครึ่งหนึ่งยอมกั้ว แมกระ
ทั้งใบหญ้า เขาเลี้ยงหมูและหมาอยู่ที่บ้าน เราไม่ควรเหยียดหยาม
คนอื่นๆ จะบุญกของหนัก เก่ง เป็นที่หนึ่ง

๔. จงอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๑-๒ ข้างล่าง

วันหนึ่งจะบุญไปพบหมี่ เขาวิ่งหนีกระเจิกกระเจิงออกจากป่า
มาพบอาชะเขา อาชะถามว่า "โกรธไครมา" จะบุญตอบว่า

"หมีไล่ตามมา เป็นตัวใหญ่ วิ่งพรวดพราดตามฉันมาอยู่ขณะนี้" จะบุญและอาชะปรึกษา กันแล้วช่วยกันนำหมาไปไล่หมี หมีเจอย้ายตรงข้ามมากกว่า ก็วิ่งกระโดดกระโดด เข้าป่า หนีไป

๑. จงเลือกประโยคข้างล่างมาตั้งชื่อ เรื่องที่อ่านนี้ และเป็นประโยคที่เห็นว่า เหมาะที่สุด
หมีสู้กับหมา จะบุญไล่หมี หมีสู้คนไม่ได้ จะบุญและอาชะช่วยกันฆ่าหมี หมีกัดหมาเห่า หมีไล่จะบุญ โชคดี นี้อาชะช่วย
๒. จงเรียงประโยคต่อไปนี้ให้ถูกต้องตามลำดับก่อนหลังของเรื่อง หมีไล่จะบุญ อาชะพบจะบุญ จะบุญวิ่งหนี หมาช่วยไล่หมี หมีพบจะบุญ อาชะถามจะบุญ

ประเมินผลและสรุปบทเรียน

ครูพิจารณาเลือกเทคนิคสรุปบทเรียนจากนี้คือ

- สรุปด้วยการอภิปรายร่วมกับเด็ก
- อธิบายโดยใจแผนภูมิสรุป
- ตั้งคำถามให้เด็กหาคำตอบ เกี่ยวกับประเด็นการสรุป
- ให้เด็กคนควาเพิ่มเติม

ประเมินผล

ครู -บันทึกจากการสังเกตในขณะที่เด็กเรียนเด็กทำงาน

-ประเมินผลจากแบบฝึกหัดทั้งหมด

ครูร่วมกับเด็ก -สนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่เรียกว่าไคผลดี ผลเสียข้อคิด

ขอบทรวง ปัญหาในการเขียน

-เด็กกรอกแบบสอบถามของครู

ตัวอย่างเพื่อเตรียมการสอน

(โปรดพิจารณาครูที่เสนอแนะ ในหน่วยที่ ๑ ทุกตอน)

หน่วยที่ ๓ บุคคลที่เรายกย่อง

ตอนที่ ๒

อักษรนำ ตัวการ์ตูน และควบไม้เท้า

บทนำ

ความมุ่งหมาย

๑. ให้เด็กจำแนกคำที่มีตัวการ์ตูนออกเป็นส่วน ๆ ได้
๒. ให้เด็กรวบรวมคำที่มีตัวการ์ตูนให้ได้มากที่สุดและให้เข้าใจความหมายของคำนั้น ๆ ด้วย
๓. ให้เด็กสามารถชี้คำและบอกความหมายของคำที่มีตัวการ์ตูนเหล่านั้นได้
๔. ให้สามารถบอกความแตกต่างของคำที่เป็นอักษรนำ คำควบไม้เท้า และคำที่มีตัวการ์ตูนได้
๕. ให้เด็กได้ฝึกผสมคำที่มีตัวการ์ตูน อักษรนำ ควบไม้เท้าและหยิบเอาคำเหล่านั้นมาสร้างประโยคแต่งเป็นเรื่องราวสั้นๆได้
๖. ให้เด็กสามารถจับใจความสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน
๗. ให้เด็กสนใจ เห็นคุณค่าของการอ่าน การเขียน และการทำ
งานร่วมกันเป็นหมู่คณะ

แนวคิด

- คำกริยาคำสั่งเกิดได้ง่าย คือ ไม่ต้องการออกเสียงอักษรคนั้น หรือพยัญชนะตัวนั้น ๆ คำที่เป็นคำกริยาคำนั้น มักจะเป็นคำที่เอามาจากภาษาต่างประเทศ เช่น บาลี สันสกฤต เป็นต้น
- คำที่มีตัวกริยานั้นต้องการที่จะคงความหมายเดิมตามรากศัพท์ ที่นำมาจากภาษาต่างประเทศ
- สิ่งที่น่าสังเกตจากอักษรนำ คือ ไปทำให้คำนั้นมีเสียงหลายพยางค์ขึ้น หรือบางครั้งไปช่วยพยัญชนะที่ตามมาให้เกิดเสียงวรรณยุกต์ ได้ความหมายและลักษณะของคำนั้น

เนื้อหาเฉพาะตอน

๑. ตัดตอนเนื้อหาบางตอนจาก พ.ศ.๑ เล่ม ๓ หน้า ๓๖
๒. คำที่ต้องเขียนใส่บัตรนำเพื่อประกอบกิจกรรม
  - ก. คำกริยาคำน ตามหลักแม่ ก กา เช่น คัมภีร์ โล่ห์ เสน่ห์ ราชสีห์ ฯลฯ
    - ตามหลักแม่ กง เช่น บัลลังก์ พระสังข์ ฯลฯ
    - ตามหลักแม่ กน เช่น พระขรรค์ บัชรรถ ฯลฯ
    - ตามหลักแม่ กม เช่น สคัมภ์ อู่อิ่มภ์ อารบณั ฯลฯ
  - ข. ควบไม่แท้ เช่น จริง ศรีทษา เสรว้าเสก บวงสรวง
    - สังเสริม คำทร ที่ออกเสียง ซ เช่น ทรงทราบ ทรวค
    - ทรง หินทราย นกอินทรีย์

ค. อักษรนำ บี อ ห นำ เช่น อยู่ อย่าง อยาก หยุค หมุน
 หยิ่ง หงอย เหงา หงอก สึกหรือ หรุหรา
 หรีคา โหรงเหรง โหล หลา ไหล หลัง หวัง
 แหวน หวาด ฯลฯ

ประสบการณ์ กิจกรรม ส่งเสริมประสบการณ์

ประสบการณ์

- เด็กหาเรื่องราวที่สนุกสนานมาเขียนให้เพื่อนอ่าน เล่าให้เพื่อนฟัง
- แต่งเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตของเด็กเอง ให้เพื่อนอ่านหรือเขียนรวมเป็นเล่ม เป็นหนังสืออ่านประจำชั้น
- รวบรวมสิ่งที่ประทับใจ สิ่งที่น่าสนใจ เข้าเป็นเรื่องราวสำหรับอ่าน หรือ เขียน

กิจกรรม

- ให้เด็กผสมอักษรขึ้นเป็นคำแล้วเก็บคำที่มีความหมายไว้
- รวบรวมคำที่มีตัวการันต์ จากหนังสือพิมพ์ วารสาร เอกสารต่าง ๆ ที่หาได้ในท้องถิ่น
- เล่นผสมอักษรแข่งขัน
- ค้นหาคำที่มีตัวการันต์ คำควบไม้แท้ อักษรนำ และช่วยกันให้แปลหมายโดยอาศัยพจนานุกรม
- ให้เขียนประโยค จัดกลุ่มประโยคที่หัดเขียนเข้าเป็นเรื่องราวไว้อ่าน

กิจกรรมเสนอแนะใน ๑ ชั่วโมง

- ให้อ่านเรื่องราวที่รวบรวมมา โดยจับสาระสำคัญ หรือแต่งประโยคให้เป็นชื่อเรื่องจากข้อความนั้น ๆ
- นำเอาคำที่มีกรันต์ ที่เป็นคำควบไม่แท้ อักษรนำมาสร้างประโยค สร้างเรื่องสั้นไว้อ่าน หรือฝึกหัดเขียน
- แปลความหมายคำศัพท์เฉพาะที่เป็นตัวกรันต์ ควบไม่แท้
- เล่นสนุกกับบัตรคำ บัตรอักษรของคำเหล่านั้น

สิ่งเสริมประสบการณ์

- อุปกรณ์ - บัตรคำ บัตรอักษร แถบประโยค บัตรรูปสัตว์ต่าง ๆ
- สมุด แผนภูมิ บรรจุเรื่องราวไว้อ่าน
  - หุ่นของจำลอง สำหรับประกอบการเล่าเรื่อง เล่นสมบัติ
  - แผนภูมิสรุปของครู

เพลง "ดอกเฟื่องฟ้า"

โอ้เจ้าดอกเฟื่องฟ้า สัตว์ญาจะไม่ลืมคำ ฉันทยังจดยังจำ ถ้อยคำ

ที่ครูพร่ำสอน

พบกันสวัสดิ์ เรามีไมตรีถึงกัน ส่วนขอบใจนั้น เมื่อใครโอบอ้อมอารี
ผิดพลั้ง ขอโทษ เราไปโกรธซึ่งกันและกัน ฉันทยังจดยังจำ ถ้อยคำ

ที่ครูพร่ำสอน

เพลง ยินดีที่รู้จัก (คำร้องท่านอง อรวาน ชาวสะอาด)

ยินดีที่รู้จัก เพื่อรักขอเชิญร่วมจิตต์ เรายรักกันฉันมิตร
รักสนิทเหมือนพี่น้องกัน
ยินดีที่รู้จัก เพื่อนรักขอรวมใจมั่น ขอให้ผูกสัมพันธ์
เพื่อรักกันให้นานเถิดเอ๋ย

เพลงกีฬาเรใจ

เล่นกีฬาพาให้เราเรใจ ทุกข์ยากเพียงใดเราไม่เคย
กลัวเกรง เราต้องให้อภัยและมั่นใจซึ่งเป็นกันเอง และเรา
กลัวเกรงสิ่งที่ไม่ดีงาม
เล่นกีฬาพาให้เราเปรมปรีดิ์ ยึดมั่นความดีเราไปลวนลาม
เราคือนักกีฬาแม่แพ้นะอย่างไรก็ตาม บีให้ใครประนามเหยียด
หยามเกียรติเรา

เกม

เกมเล่นสมมติ (ฝึกความเข้าใจในการอ่าน)

วิธีเล่น ครูทำบัตรคำสิ่งหลาย ๆ บัตร ข้อความในบัตรมีคำต่าง ๆ ที่
เป็นอักษรนำ คำที่มีตัวการ์นต์ หรือควบไม้เท้า เป็นต้น แต่ละ
ใบมีคำสิ่งต่าง ๆ กัน แจกให้เด็กผู้ทีออกมาเล่นมาแสดงตามคำ
สิ่งในบัตร ขณะที่เด็กผู้นั้นกำลังแสดงเงียบ ๆ อยู่ ให้นักเรียน
คนอื่น ๆ ในชั้นเดาว่าในบัตรนั้นเป็นคำสิ่งให้ "สมมติว่าเป็นอะไร"
หลังจากแสดงจบ ผู้แสดงอ่านคำสิ่งให้ทั้งชั้นฟัง

เกมแต่งหนังสือเล่มเล็ก

- ฝึกให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น และความเข้าใจในการอ่าน โดยกาทำให้เขียนเรื่องสั้นด้วยตนเอง

วิธีการ

- ให้นักเรียนช่วยกันแต่งหนังสือ ประกวดแข่งกัน เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ตามความสนใจ เสร็จแล้วตกแต่งปกให้น่าสนใจ แล้วแสดงหนังสือเล่มเล็กบนโต๊ะสำหรับให้นักเรียนคนอื่น ๆ อ่าน

เอกสารและหนังสืออ่านประกอบ

๑. เหมือนที่อ้างอิงในหน่วยที่ ๑ ตอนที่ ๑
๒. พ.ศ. ๕ ในหน่วยที่ ๑ ตอนที่ ๑ หน้า ๒๒ - ๒๓
๓. คณะกรรมการจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติ วันเด็ก ๒๕๑๐
๔. คณะนิตยบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย "แบบฝึกหัด ออกเสียงควบกล้ำ" สื่อภาษา (ของชุมนุมภาษาไทย ครูสภา) ๓ : ๓ (เมษายน, ๒๕๑๖) หน้า ๓๑ - ๓๖.

ศูนย์วิจัยและพัฒนา
บทฝึกทักษะสำหรับเด็ก

การอ่านและเขียน

๑. จงขีดเส้นใต้คำที่เขียนผิดต่อไปนี้

คัมภีร์ นการ กุมภีร์	บิลลังก์ บรรดิงค์ พระสังฆ	เสนห์ ราชสีห์ สิงห์โต
เครื่องสำอางค์ พระ- ปรากฏ เผาพงศ์	เหม็นต์ รดยนต์ ภาพยนตร์	พระหนต์ นิมนต์ ออกหนต์
เฝ้าพันธุ สัมพันธุ รำพัน	อาภรณ์ อาวรณ อากรณ์	สคมภ์ ระคมภ์ อุปถัมภ์
อารบณ์ อารบณ์ บรรทม	รูปลักษณะ องครักษ์ณ์ พระลักษณะ	วงพักตร์ คำหนักคร วิจักษ์
ควงจันทร รูปพันธุ ผิวพรรณ	ยักษ์ ปักบัต พิทักษณ์	ต้นเหตุ สิ่งเหตุ ซาตุ

๒. คำถามต่อไปนี้สำหรับตอบตามเนื้อในแบบเรียน พ.ศ. ๑ เล่ม ๓
หน้า ๔๕ - ๔๘

๑. ชาวไทยภูเขาเรียกพระเจ้าอยู่หัวว่า .....พระราชินีว่า
.....
๒. ทั้งสองพระองค์ทรงมาเยี่ยมเราเมื่อมีเหตุการณ์.....
๓. ทั้งสองพระองค์ทรงเมตตากรุณาต่อเรา คือ.....
๔. สิ่งที่ทั้งสองพระองค์พระราชทานแก่เราคือ.....
๕. เราทำพิธีกักน้ำ ระบายน้ำ เพื่อ.....
๖. ชาวไทยภูเขาบางคนไปฝึกทอผ้าที่ .....
๗. สิ่งที่ทั้งสองทรงหวังใ้พวกเราคือ .....
๘. เหตุผลที่เด่นชัดว่าทั้งสองพระองค์เป็นกษัตริย์รวมจิตใจคนไทยทั้งชาติคือ
.....

ประเมินผลและสรุปทเรียน

การสรุปทเรียน

เลือกเทคนิคที่เสนอแนะในหน่วยที่ ๑ มาแล้ว เพื่อฝึกทักษะการสนนนี้

ประเมินผล (ทั้งครูและเด็กรวกัน)

- สังเกตและบันทึกการรวมกิจกรรม การตอบคำถาม การทำแบบฝึกหัด
- ครูและเด็กช่วยกันประเมิน
- ใข้แบบสอบโหดสอบ

ตัวอย่างเพื่อนำไปเตรียมการสอน

(พิจารณาเปรียบเทียบจากที่เสนอแนะในหน่วยที่ ๑ ทุกตอน)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน่วยที่ ๔ หลักการที่เราเชื่อถือ

ตอนที่ ๑ อักษรนำ (ต่อ) และคำคุณ

ตอนที่ ๒ คำศัพท์ต่าง ๆ ที่มี ศ, ส, ษ, ล สะกด
และคำที่มีตัวการันต์อื่น ๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน่วยที่ ๔ หลักการที่เราเชื่อถือ

ตอนที่ ๑ อักษรนำ (ต่อ) และคำคู่

บทนำ

ความมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้เด็กอ่านข้อความใช้อักษรนำ คำคู่ถูกต้องและเข้าใจความหมาย
๒. ให้ออกหรือชี้คำที่เป็นอักษรนำ คำคู่ ในข้อความต่าง ๆ ได้ถูกต้อง
๓. ให้เลือกคำคู่ คำนำอักษรนำที่มีความหมายมาสร้างประโยคแต่งเป็นเรื่องราว
๔. ให้เด็กทดลองผสมคำแต่งคำให้เข้าลักษณะอักษรนำ คำคู่ แล้วชี้บอกคำที่มีความหมายทั้งแปลความหมายได้
๕. ให้เลือกคำคู่ แต่งเป็นบทกลอนง่าย ๆ ได้
๖. ให้มีความสนใจ เห็นคุณค่าของการอ่าน การเขียน และการทำ
งานร่วมกันเป็นหมู่คณะ เช่น ความรับผิดชอบ การแลกเปลี่ยน
ความคิดเห็น ความร่วมมือในการเรียนการทำงานอย่างใกล้ชิด
๗. เพื่อฝึกฝนให้เด็กทำงาน, เรียนโดยให้บังเกิดผลสำเร็จตาม
เป้าหมายของเขาอยู่เสมอ

แนวคิด

- อักษรนำที่มาจากพยัญชนะกลาง สูง และต่ำ ย่อมมีเสียงแตกต่างกัน พยัญชนะกลาง, สูง กับตัวสะกดแม่ กก กค กย ย่อมเป็นเสียงเอก เช่น ตลป ฝนึก ฯลฯ
- พยัญชนะกลางและต่ำ ผสมตามแม่ กง กน กม ย่อมเป็นเสียงสามัญ เช่น ตลิ่ง โปยม ฯลฯ
- พยัญชนะสูงกับแม่ กง กน กม จะเป็นเสียงจัตวา เช่น ถวิล ถลุง
- คำคู่ มักจะเป็นคำ ๒ คำมาเข้าคู่กัน และแต่ละคำที่เข้าคู่กันต่างก็ช่วยแปลความหมายให้แก่กันและกัน ทำให้คำคู่กัน ๆ มีความหมายเป็นที่เข้าใจง่าย และเด่นชัด เช่น อีค้อคี้ เชื่องช้า ชมเชย จักแจจก ตกแต่ง ฝั่งผาย สอดแทรก ทรุกโทรม ฯลฯ

๕. เนื้อหาเฉพาะตอน

๑. เลือกเนื้อหาบางตอน (พ.ศ. ๑ เติม ๓ หน้า ๔๔ - ๔๗) มาใช้สำหรับจัดกิจกรรม
๒. จากเอกสารต่าง ๆ ที่หาได้ง่าย (ตัวอย่าง)
  - ประโยค, ถ้อยคำ ขอความ
  - อาหารที่มีคุณค่า ย่อมทำให้ร่างกายสมบูรณ์ปราศจากโรคภัย ไข้เจ็บเบียดเบียน
  - การใช้อาหารควรคำนึงถึงส่วนที่มีคุณประโยชน์ต่อร่างกาย แม้ได้อาหารปริมาณมาก ถ้าขาดคุณภาพก็กลายเป็นข้อแพ่ง

- - ประเทศไทย โชคดีที่มีพิพิธภัณฑ์คอมพิวเตอร์ตามฤดูกาล ให้เลือกรับ-
ประทานได้
- เครื่องซุสตามท้องตลาดไม่ควรซื้อ เพราะไม่มีคุณสมบัติ เป็น
การสิ้นเปลืองโดยใช่เหตุ และน่าเสียดายมาก
- ข้าวหรืออาหารที่ได้มาหลังจากเกิดการซัดสี จะขาดวิตามิน และ
เกลือแร่ที่มีคุณค่า

คำคู่ที่แทรกอยู่ในข้อความ เช่น

คุณค่า เบียดเบียน คุณประโยชน์ ซอแพง โชคดี พิพิธภัณฑ์
ฤดูกาล ซุส ท้องตลาด สิ้นเปลือง เสียดาย รวยจ่าย เบ็ดได้ ผลไม้ ครอบครั
ซัดสี

ประโยค ถ้อยคำ หรือข้อความ

- นิทานท้องถิ่นเป็นนิทานที่เกี่ยวกับความเชื่อ โชคกลาง ขนบ
ธรรมเนียมประเพณีตลอดจนเรื่องไสยศาสตร์
- นิทานที่น่าขบเผลอควร เป็นเรื่องที่ทำให้ความสนุกสนาน เบิกบาน
ฟังแล้วมีความสุข
- สิ่งหนึ่งที่สำคัญในการ เล่านิทาน คือ แสดงจุดสำคัญของนิทาน
ตามแนวที่ผู้เล่าต้องการ อย่างเน้นหรือสอนผู้ฟังจนหมดสนุก

ถ้ามีอุปกรณ์ประกอบการเล่า ควรเตรียมให้พร้อมและแสดงให้ถูกจ้ง-
วะของเรื่องที่เล่า ผู้เล่าควรใช้ไหวพริบ เปิดแผนการเล่าเพื่อใช้ความรู้อบตัว
ภาคี คำคมประกอบเรื่องเล่าได้เหมาะเจาะ ทาวิธีที่จะให้ผู้ฟังอยากฟัง ใช้น้ำ
เสียงให้เหมาะกับเรื่องบิั้งหะในการพูด

คำเป็นอักษรนำที่แทรกอยู่ในข้อความข้างบน

ขนม ตลोक สนุกสถาน หนึ่ง หมคสนุก จังหวะ ไหวพริบ เหมาะเจาะ
แสดง อยากฝั่ง

คำที่ขีดเส้นใต้เป็นคำคู่ควย

การนำเข้าสู่บทเรียน
(คุณเสนอแนะในหน่วยที่ ๑ ทุกตอน)

การดำเนินการสอน
(คุณเสนอแนะในหน่วยที่ ๑ ทุกตอนแต่ควรเน้นทักษะเสริมกำลังใจ)

ประสบการณ์และกิจกรรม

ประสบการณ์

- ใช้เรื่องราวที่เด็กสนใจ เช่น เกี่ยวกับการที่เด็กไปเที่ยวท้องถิ่นอื่น ไปตลาด เข้าไปในเมือง ฯลฯ
- เรื่องราวที่น่าสนใจที่ครูไปพบเห็นมา
- ข่าวสำคัญ ๆ จากวิทยุ หนังสือพิมพ์ วารสาร เอกสารต่าง ๆ

กิจกรรม

- ให้เด็กได้เล่าได้เขียนเรื่องราวที่เขาได้ไปพบเห็นมา
- ให้เล่นสนุกกับการผสมคำ แต่งประโยค แต่งเรื่องสั้น ๆ
- ให้เด็กหัดทำงานร่วมกันเป็นหมู่ และรายบุคคล กับให้บรรลุผลสำเร็จทุกครั้ง
- รวบรวมคำต่าง ๆ ที่เป็นคำคู่ อักษรนำจากเรื่องที่อ่านจากเพลงจากเอกสารต่าง ๆ

กิจกรรมใน ๑ ชั่วโมง

- ให้เด็กแลกเปลี่ยนกันอ่านเรื่องที่เขาเขียนและนำมาเล่าสั้น
- ให้เด็กหัดตั้งคำถามในเรื่องที่ตนเขียนมาให้คนอื่นตอบ
- ให้เด็กเปรียบเทียบคำต่าง ๆ และช่วยกันสรุปหากฎเกณฑ์ร่วมกัน
- ให้ฝึกฝนการอ่านเพิ่มเติมจากแบบฝึกหัดที่ครูมอบให้

สิ่งเสริมประสบการณ์

- อุปกรณ์ - บัตรคำ แถบประโยค บัตรอักษร กระดาษแข็ง เพื่อว่าเด็กมีความจำ เป็นก่องใช้
- กระดาษแข็งหรือกระดาษอื่น ๆ ที่เหมาะสมให้เด็กเขียนเรื่องราวบรรจุไว้ เพื่อใช้เป็นหนังสือประจำวัน
- แผนภูมิสรุปบทเรียนของครู
- อุปกรณ์ประกอบการเล่าเรื่อง

เพลง

เพลงในแบบเรียน พ.ศ. ๑ เล่ม ๓ หน้า ๕๔ - ๕๕
เพลงรื่นรำวง

มารื่นเรื่งกันหนา รวมนเฮฮา คำรงคงไว้ สองมือเรา
 ราษฎร์ไป รื่นเรื่งหัวใจในหมู่พวกเรา
 เธอไม่วรจะเหงา นิ่งซบเซาทำไมกันนั้น หอมเอย
 เจ้าดอกอัญชัญ เรามาพบกันในวงราษฎร์
 จะราษฎร์ก็สวย สุกสีราวจริง ๆ นะเจ้า หอมเอย
 เจ้าดอกคัคเค้า รื่นเรื่งนะเจ้าจะมีสุขใจเอย

เกม   กััดแปลงเกมต่อไปนี้เป็นาเล่นสนุก

๑. ใ้เกมปริศนา ฉันทคือใคร (พ.ค. ๕ หน้า ๓๖)
๒. เกมไต่บันได จาก พ.ค. ๕ หน้า ๔๔ (อ่านคำถูก ตีความหมาย ถูกจึงข้ามบันได)

เอกสารเพิ่มเติม หนังสืออ่านประกอบ หนังสืออ้างอิง

๑. ตามที่อ้างอิงในหน่วยที่ ๑ ตอนที่ ๑
๒. ชุมชนภาษาไทยของคุรุสภา สื่อภาษา ๓: ๓ (เมษายน, ๒๕๑๖) หน้า ๓๗ - ๔๑
๓. กรมสามัญศึกษา คู่มือการสอนภาษาไทยเกมประกอบการสอนอ่าน (พระนคร : คุรุสภา, ครั้งที่ ๓, ๒๕๑๔) หน้า ๓๖, ๔๔ (รหัสย่อยของผู้สร้างแบบจำลองที่อ้างอิงมาแล้ว คือ พ.ค. ๕)

ชุดเอกสารจากแหล่งเอกสารที่หางาย คือ กองโภชนาการ กรมส่งเสริมสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข คือ

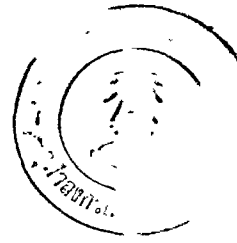
๔. อาหารคีราคาถูก (พระนคร: โรงพิมพ์องค์การเภสัชกรรม, ๒๕๑๗) หน้า ๑ - ๑๐
๕. คู่มือสอนแม่ (พระนคร : โรงพิมพ์องค์การเภสัชกรรม, ๒๕๑๗) หน้า ๓๗ - ๔๒
๖. เอกสารชุดไบบลิวิ ๑ แผ่นพับเป็นเล่ม เกี่ยวกับคำแนะนำเรื่องโรคชนิดต่าง ๆ วิธีการป้องกันโรคเหล่านั้น มีสำนักพิมพ์หลายแห่ง คือ

โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี ชุดพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๑๗

โรงพิมพ์ของกองสุขศึกษา ชุด พ.ศ. ๒๕๑๗

โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว ชุด พ.ศ. ๒๕๑๗

บทฝึกทักษะสำหรับเด็ก

ฝึกการเขียน

๑. จงใช้คำต่อไปนี้แต่งประโยคคำละประโยค

นก ตก เจริญ ถวาย ถนน ขยาย แดง ชนบ เพลย

๒. ลองแต่งเรื่องสั้น ๆ โดยใช้คำต่อไปนี้ มีความยาวประมาณ
๔ - ๕ บรรทัด กางเกง ปะปน จำเจ โดดเดี่ยว ตอกค้อย
๓. จงสร้างคำคู่จากคำต่อไปนี้ให้เป็นคำที่มีความหมาย -

จำ-, จิต-, จุน-, เบี้ย-, คี-, ปลุก-, อี-,
อุย-, ถาก-, ชัก-, ขอบ-, ขบ-, เป็ก-, มุด-,
ไฝ-, สะ-, ฉาด-, เข็ม-, นิ่ม-, หร-, _____ ห้วน-,
_____ ลับ-, ทา-, ชัก-, หงุด-, หิว-, อ่อน-, เฮ-,
โสก-, ผึ่ง-, ยั่ว-, หม่น- .

การอ่าน

๔. ถ้าใช้ พ.ศ. ๑ เล่ม ๓ หน้า ๕๔ - ๕๕ มาใช้ฝึกอ่าน จงตอบ
คำถามต่อไปนี้ (สั้น ๆ)

๑. ชายยากจนผู้นั้นได้ข้าวและเกลือมาโดยวิธีใด .....
๒. "ไปก์หรือย้ง" เป็นคำพูดของใคร..... และที่ตอบว่า "ย้ง" เป็นคำพูด
ของใคร
๓. นายพรานไปที่ไหนกับใคร ..... ดอกไม้ที่นายพรานได้มาที่
แท้จริงเป็นอะไร .....
๔. เหตุไฉนนายพรานจึงได้รับความช่วยเหลือ หรือสิ่งของได้จากใคร.....
.....

๕. คนที่เอาเยี่ยงอย่างนายพรานได้รับผลสำเร็จเพียงใด.....
 เพราะเหตุใด .....
๖. เราเชื่อว่าถ้าหมู่บ้านของเราประกอบไปด้วยคนอย่างนายพรานหมู่บ้าน
 ของเราจะเป็นอย่างไร .....
๗. และถ้าประกอบไปด้วยคนอย่างชายคนที่สองจะเป็นอย่างไร.....

ประเมินผลและสรุปบทเรียน

สรุปบทเรียน

ครูผู้สอนอาจเลือกเทคนิคที่เสนอแนะในหน่วยที่ ๑ มาแล้ว แต่
 ควรเน้นเทคนิคการตั้งคำถามกระตุ้นให้เด็กเกิดการคิด และชวนให้เด็กอภิ-
 ปรายเพื่อรวบรวมแนวคิดจากบทเรียนจากเรื่องที่อ่าน

การประเมินผล

- ครู – บันทึกจากการสังเกตความใส่ใจ สนใจเรียนของเด็กแต่ละคน
 – ตรวจสอบความสำเร็จของผลงานที่เด็กทำทั้งรวมกลุ่ม และราย
 บุคคล และจากแบบฝึกหัด
- ครูและเด็ก – สันทนาร่วมกัน เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อสรุป
 – ประเมินผลกิจกรรมต่าง ๆ ว่าเด็กมีอุปสรรคปัญหาอะไรบ้าง
 – นำผลประเมินนั้นไปปรับปรุงบทเรียนครั้งต่อไป

ตัวอย่างเพื่อเตรียมการสอน
 (คู่มือแนวทางจากหน่วยที่ ๑ ทุกตอน)

หน่วยที่ ๔ หลักการที่เราเชื่อถือ

ตอนที่ ๒ คำที่มี ก,ข,ส,ล สะกด และ
คำที่มีตัวการันต์ตัวอื่น ๆ

บทนำ

ความมุ่งหมาย

๑. ให้เขียนและอ่านคำที่สะกดด้วย ศ,ษ,ส และ ล' ได้
๒. ให้เขียนและอ่านคำที่มีการันต์ตัวอื่น ๆ ได้
๓. ให้บอกความหมายของคำที่ สะกด การันต์นั้น ๆ ได้
๔. ให้อ่านเรื่องราว และจับสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
๕. ให้มีโอกาสหัดอ่านโดยใช้วิธีการเฉพาะ ใช้เหตุผล หัดคิดและตัดสินใจ โดยใช้ความรอบคอบจากข้อมูลข้อเท็จจริง หลักอ้างอิงประกอบกระบวนการตัดสินใจ
๖. ให้หัดพูดหัดเขียนถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกของตนสู่คนอื่นได้ หัดซักถาม แสวงหาหรือถ้อยคำในการเขียนการพูดให้ดียิ่งขึ้น
๗. ให้มีความรัก ความชอบ ความสนใจในการอ่านการเขียนอยู่เป็นนิจ
๘. ให้สามารถทำงานร่วมกันเป็นหมู่ เข้ากับเพื่อนฝูงได้

เนื้อหาเฉพาะตอน

ตัวสะกด และตัวอย่างถ้อยคำหรือประโยค

คำที่ใช้ ล สะกด เช่น

รางวัล ให้รางวัล บำเหน็จรางวัล นิล เพชรนิลจินดา คำเป็นนิล

ผล	ผลประโยชน์, ผลไม้	กงสุล	กงสุลราชทูต
พล	พลทหาร, พลเรือน, ไพพล	มลทิน	เป็นมลทิน, บาปมลทิน
คาล	บันคาล, คาลประตุ, ชั้นบาคาล	กล	เล่ห์กล, เล่นกล, ชอบกล, กลอุบาย
กมล	ควงกมล, กมลฤทัย	มุล	เค้ามุล, ประมุข
ทูล	กราบทูล, ทูลกระหม่อม	มงคล	งานมงคล, สิริมงคล
ตำบล	ตำบลที่อยู่	(ทูน	ทูนพอ, พอทูนหัว)
ถวิล	ถวิลหวัง นึกถวิล	กาล	กาลสมัย, เวลากาล
กั้วล	ขู่ระกั้วล, กั้วลหวงโย	กูล	ตระกูล, อนุกุล
คาล	นำคาล, ตนคาล	พิกุล	คอกพิกุล, ตนพิกุล
ชล	เมืองขสมบุรี, กระแสชล	อุบล	คอกอุบล, เมืองอุบลราชธานี
(ชน	ชนไก มหาชน ปุถุชน)	พาล	คนพาล, พาลพาโล
ชนม์	เจริณชนม์, สิ้นพระชนม์)	(พาน	พานทอง, พานท้าย)
บาล	พยาบาล, รัฐบาล, อภิบาล	(บาน	ตุงบาน, ชื่นบาน, บานประตุ)

ประโยคหรือถ้อยคำ

ริพลเป็นกำลังของกองทัพ พวกพ่อค้าเอาผลไม้ไปขาย อย่าทำชั่ว
 บั้วบลทินเขาจะหมิ่นนินทาเอา พลเมืองคียอมมีบ้านเรือนเป็นหลักฐาน การโต้เถียง
 เป็นมูลเหตุการวิวาทบาดหมางกัน เครื่องกลทำให้รดวงได้ คนพาลถูกตีคนดีได้
 ราววัล สำเนียงบอกภาษากิริยาบอกตระกูล นางพยาบาลคนนั้นน้ำใจดี
 คำที่ใช้ ศ สะกด

นิเวศ (นิเวศน์) นิเวศวัง, วัดบวรนิเวศ	บิตุเรศ ไชวักุณบิตุเรศ
เพศ เพศชาย, เพศหญิง	เลศ เลศนัย
พิศ พิศุ พิศเพ่ง, เพ่งเล็งดู	อากาศ อากาศหนาว

ประกาศ หมายถึงประกาศ, ปิตประกาศ   ทิศ ทิศเหนือ, ทิศใต้
 นิราศ   นิราศจากทุกซ์, นิราศภัย   อุทิศ อุทิศของให้, ทำบุญอุทิศ

ประโยค หรือถ้อยคำ

พิศเพ่งเล็งดูจึงรู้จัก   นิราศภัยอันตรายเพราะบารมีเจ้าพ่อช่วย   วิทยุให้ปริศนา
 ทายเอารางวัล   รดวิงสูทศเหนือ   ยิงอากาศหนาวอุณหภูมิยิ่งลดต่ำ

คำที่ใช้ ษ สะกด

บุรุษ   บุรุษไปรษณีย์   วิเศษ   ทิววิเศษ, วิเศษยอดเยี่ยม
 คาน   กระคาน, ฝักคาน   ประภา   ครีประภา, ประภาสิ่ง
 พิษ   งูพิษ, ไข้พิษ, ยาพิษ   ทรุษ   ทรุษสงกรานต์, ทรุษจีน
 โทษ   ขอโทษ, นักโทษ

ถ้อยคำ หรือประโยค

ใช้ทรพิษเป็นโรคติดคอ   มหาบุรุษที่มีชื่อในประวัติศาสตร์   เขาทำความผิด
 จึงได้รับโทษ   พิษงูเห่าร้ายแรงมาก   เจ้าพ่อหลวงศรีประภาว่า   จะเสด็จเยี่ยม
 ชาวไทยภูเขา

คำที่มี ส สะกด

ตรีศ   ตรีศสิ่ง   ศาสนา   ถือศาสนา พระศาสนา
 สาหัส   โทษสาหัส, บาดแผลสาหัส   จัตรีศ   สี่เหลี่ยมจัตรีศ
 ส่วสค์   ส่วสค์มงคล   โสมนัส   รื่นเริงโสมนัส
 โทมนัส   โทมนัสเศร้าใจ   นนัสการ   กราบนมนัสการเจ้า

อวราศว์คคอยหลวง

ปารีส   กรุงปารีส   คาบส   พระคาบส คาบสฤณี
 รส   รสหวาน, ชิบรส, รสอร่อย   สัสคี   กรมสัสคี, สัสคีทหาร

ถ้อยคำ หรือประโยค

คนเป็นไขกินอะไรไปมีรส สัสดีเกณฑ์ชายฉกรรจ์เข้าเป็นทหาร
จงเขียนรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสมาดู ปารีส์เมืองหลวงของฝรั่งเศส เขาไปนิมนต์
นมัสการเจ้าอวาสาวัตคอยหลวง

ตัวการ์นต์ และตัวอย่างถ้อยคำหรือประโยค

คำที่ใช้ตัว ฆ การ์นต์

ประจักษ์ แจ้งประจักษ์ เห็นประจักษ์	พิทักษ์ พัทักษ์รักษา
อาดักษ์ เทวดาอารักษ์	ยักษ์ บารยักษ์
รักษ์ องครักษ์	บั๊กษ์ บักษ์โต บักษ์ขึ้นบั๊กษ์แรม

ถ้อยคำหรือประโยค

หมอปัทักษ์รักษาคนไข้ให้หายป่วย เขาเห็นประจักษ์แจ้งว่ามีคนเดินมา เดือนหนึ่ง
แบ่งเป็นสองบั๊กษ์

คำที่มีตัว ห การ์นต์

เคราะห์ เคราะห์คี่, สงเคราะห์	สายัณห์ ยามสายัณห์ตะวันตก
เล่ห์ เล่ห์กล, เจ้าเล่ห์, เล่ห์บาย	วิวาท์ งานวิวาท์ แต่งงานวิวาท์
สนเท่ห์ สงสัยสนเท่ห์ บัครสนเท่ห์	เสนห์ รักไกรเสนห์นาง, เสนห์ เล่ห์กล
พรหม อินพรหม (พรบแดน)	สัปคานท์ ๑ สัปคานท์มี ๗ วัน
สีห์ ราชสีห์, คชสีห์, นรสีห์	สิงห์ เสือสิงห์, แหลบสิงห์ (สิงโต ไมบี ห การ์นต์)

ถ้อยคำหรือประโยค

ถ้าช่วยส่งเคราะห์เขาคงทำด้วยใจเมตตา ปากเป็นเส้นห่อ คือ พุค
 ฎุกิจคน โฉมสำหรับรางวัลฟุตบอลที่ชนะเลิศ เขาเดินทางมาถึงพรมแดนระหว่าง
 สองประเทศจนได้ ถ้าสงสัยสนเท่ห์แล้วอย่างเพิ่งทำ ราชสีห์อยู่ในป่า ภูเขา
 แหลมหิ่งห้อยปากน้ำจันทบุรี จงอุทิศสัพเพทน์จะมีผลสำเร็จแน่นอน ยามสายัณห์ตะวัน
 ลง พระจันทร์ส่องแสงสว่างกลางเวหา จง ช่วยส่งเคราะห์คนจน คนเคราะห์ดี
 มักทำอะไร เป็นผลดี

คำที่มี คี, ทิ การันต์

สวัสดี	สุขสวัสดิ์, ศรีสวัสดิ์	โชติ	โชติช่วง ช่วงโชติ
สวามิภักดิ์	ตั้งใจสวามิภักดิ์	สมมติ	สมมติว่า สมมติเอา
จักรพรรดิ	พระมหากจักรพรรดิ	ประพฤติ	ประพฤติดี ประพฤติชั่ว
ประวัติ	เรื่องประวัติ	สมบัติ	ทรัพย์สินสมบัติ
อาณัติ	อาณัติสัญญา	เกียรติ	เกียรติยศ, รวมเกียรติ
ชนาณัติ	ไปรษณีย์ชนาณัติ	ปรนนิบัติ (ปฏิบัติ)	ดูแลปรนนิบัติ
ชาติ	ชาติตระกูล ธรรมชาติ	ศักดิ์	ยศถาบรรดาศักดิ์

ถ้อยคำหรือประโยค

ทหารโปกฆ เป็นเครื่องอาณัติสัญญา จงประพฤติตนมิให้ล่วงพระราช-
 บัญญัติกฎหมายบ้านเมือง ควรรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ยิ่งกว่าตน ทำสิ่งใด
 อย่าใฝ่สูงให้เกินศักดิ์ เมื่อมีสมบัติก็อย่าให้พินิตได้ จงตั้งใจสวามิภักดิ์ต่อผู้นำตาม
 เหตุผลและคุณธรรมอันดี

คำที่มี ธิ การันต์ และใช้สระ การันต์

โพธิ์	คันโพธิ์	วัดโพธิ์	สิทธิ์	สิทธิ์ชาก	อาญาสิทธิ์
บริสุทธิ์	ใจบริสุทธิ์	สะอาคบริสุทธิ์	สมาธิ	นั่งขัดสมาธิ	
ธาตุ	ธาตุทั้งสี่	วัดพระธาตุ	สินธุ์	กระแสนินธุ์	
เมรุ	ทุ่งพระเมรุ	เขาพระสุเมรุ	เหตุ	คนเหตุ	
นัตถ์	ยานัตถ์				

ถ้อยคำหรือประโยค

วัดบนคอยนี้ชื่อวัดโพธิ์ ชาวไทยภูเขาเชื่อว่ามึ่สิ่งศักดิ์สิทธิ์สิงอยู่ต้นโพธิ์ใหญ่ ถ้าธาตุในร่างกายไม่ปกติอาจเกิดโรค บางคนเป็นหวัดใช้ยานัตถ์ก็หาย เขาเปรียบว่าคนบริสุทธิ์เหมือนดอกไม้กลิ่นหอม งานเมรุใหญ่ ๆ ทำที่ทุ่งพระเมรุในทองสนามหลวง

เนื้อหาเพิ่มเติม

ในสมัยสุโขทัยนั้น ยังมีเมืองไทยอีกแห่งหนึ่งตั้งเป็นอิสระอยู่ ณ ริมฝั่งโขง มีชื่อว่าเชียงแสน เป็นเมืองมั่งคั่งอุดมและอยู่ไกลจากอำนาจของขอม มีพ่อเมืองปกครองสืบต่อกันมาจนถึงพ่อขุนลาวเบง ได้ให้ลูกชายเดินทางไปเรียนศิลปวิชาและได้พบปะ เป็นสหายอาจารย์เดียวกันกับเจ้ารามและเจ้าเมือง

เมื่อเจ้ารามกลับถึงเชียงแสนก็ได้รับข่าวสลคิใจวามีบิดาเจ็บหนักกำลังบนถึงวันกลับของลูกชาย เจ้ารามเข้าไปกราบพ่อดลางว่าให้อาลัยรัก

"ลูกเอ๋ยพ่อเห็นจะสิ้นวาศนาเพียงเท่านั้นแล้ว พ่อขอให้เจ้าคุณดูแลบ้านลูกเมืองต่อไป และเจ้าจงมีชื่อว่า "ขุนเบงราย"

พอขุนลาวเมงได้เห็นหน้าลูกชาย สิ่งเสี้ยกรบ้านการเมืองแล้ว พิชชั๊กก็กำเรีบดึงการสิ้นชีวิตไปในวันรุ่งขึ้น ขุนเบงรายมีความเศร้าโศกอาลัย ถึงบิตายิ่งนัก ได้ทำการปลงศพตามขนบธรรมเนียมแล้วก็ได้ขึ้นว่าการปกครอง ลูกบ้านลูกเมืองด้วยชื่อตรงตามคำสอนของบิดา

ขุนเบงรายผู้นี้เป็นคนเข้มแข็ง ได้คิดการสร้างบ้านขยายเมือง ด้วยว่าเมืองเชียงแสนนั้นอยู่ริมฝั่งแม่น้ำโขง น้ำเซาะตลิ่งไหลที่อื่นเป็นบ้านเป็น เรือนอยู่ จึงได้คิดหาที่ตั้งบ้านเมืองใหม่ก็มาเห็นที่อื่นหนึ่งตรงคอยตุง ซึ่งอยู่ไม่ไกลเชียงแสนนัก จึงได้นำผู้คนมาตั้งเมืองขึ้น และตั้งชื่อเมืองว่า "เชียงราย"

ขุนเบงรายนั้นแลเห็นว่า ถ้าจะให้มโหฬารครอบครองไทยก็ต้อง ขยายอำนาจลงไปทางใต้ คั้งนั้น จึงยกทัพไปตีเมืองทริภุญไชย ส่วนเมืองเชียงแสนนั้นให้โอรสองค์หนึ่งครอง ครั้นเสวยราชย์ ณ ทริภุญไชย ได้สองปี เห็นว่าเมืองเล็กนักชัยภูมิก็โอบุสดี จึงเสด็จเที่ยวตรวจที่จะตั้งเมืองใหม่ ก็ไปเห็นตำบลริมฝั่งน้ำปิง เป็นที่มียุคนอยู่มาก จึงได้มาประทับ ณ ที่นั้น ให้ชื่อเมืองว่า เวียงกุมกาม วันหนึ่งขุนเบงรายเสด็จประพาสไปถึงเขาออยช้าง (คือคอยสุเทพ) เห็นว่าชัยภูมิก็ประทับแรมอยู่ ณ ที่นั้น กลางคืนบรรทมหลับฝันว่ามีบุรุษหนึ่งมาบอกว่า ถ้ามาสร้างเมืองที่นี่จะมีศและสมบัติมาก และต่อมาได้เห็นเหตุอันน่าอัศจรรย์คือ เมื่อประพาสไปตามเชิงเขาออยช้าง ก็เห็นสุนัขนายพรานไล่ห่านแม่ลูก ผ่านไป ห่านทั้งสองหนีไปอยู่ในป่าคาแห่งหนึ่ง สุนัขก็ไม่กล้าตามเข้าไป ขุนเบงรายเห็นเป็นนิมิตดี จึงตกลงจะสร้างเมืองใหม่ ณ ที่นั้น

การที่ได้ยกทัพมาตีทริภุญไชยและคิดจะตั้งเมืองใหม่นั้น ขุนเบงรายเกรงว่าจะเป็นที่กบใจพอขุนรามคำแหง เพราะว่าเป็นดินแดนใกล้สุโขทัย แม้จะได้ให้ส่วยสาบานไว้ต่อกัน แต่เมื่อเกิดความจำเป็นจริง ๆ ผู้แสวงหาอำนาจก็อาจสลัดคำสาบานได้

การที่ได้ยกทัพมาตีหริภุญไชยและคิดจะตั้งเมืองใหม่ ขุนเมงราย
เกรงว่าจะเป็นที่กินใจพอขุนรามคำแหง เพราะว่าเป็นดินแดนใกล้สุโขทัย แม้
จะได้ให้ส่วยสาบานไว้ต่อกัน แต่เมื่อเกิดความจำเป็นจริง ๆ ผู้แสวงหาอำนาจ
ก็อาจสลัดคำสาบานได้

ดังนั้น เพื่อแสดงให้เห็นว่าการตั้งเมืองใหม่นี้ได้มีความประสงค์
จะแข่งอำนาจกับสุโขทัย ขุนเมงรายจึงได้มีหนังสือถึงขุนรามคำแหงและพญางำเมือง
แห่งเมืองพะเยา มาช่วยกันสร้างบ้านแปลงเมือง ทั้งจะได้ทำความเข้าใจกันว่ามิ
ได้มุ่งหมายจะก้าวก่ายแย่งชิงอำนาจของสุโขทัย

พญางำเมือง และขุนรามคำแหง เมื่อได้รับสาส์นก็เตรียมพร้อมเครื่อง
บรรณาการต่าง ๆ มากมาย มาเพื่อช่วยเพื่อนร่วมน้ำสาบานสร้างเมืองใหม่
ขุนรามคำแหงพึงนิมิตที่ขุนเบงรายเล่าให้ฟังก็กล่าวว่ นิมิตประเสริฐนัก จะไปมี
ชาติกษัตริย์กลางมารบควนเมืองที่ตั้งใหม่นี้

ครั้นสร้างเมืองเสร็จขุนเบงรายก็ให้บิณฑกศพสมโภชเมืองใหม่สามวัน
สามคืน ให้เลี้ยงกุเสนาและพลโยธาของขุนรามคำแหงและพญางำเมืองเป็นที่สำ-
ราญทั่วกัน พอเมืองทั้งสามจึงปรึกษากันให้นามเมืองใหม่ว่า นพบุรีศรีนครพิงค์-
เชียงใหม่ ครั้นแล้วขุนรามคำแหงและพญางำเมือง เพื่อน้ำสาบานก็กลับคืนนคร

แนวคิก

คำที่สะกดด้วย ส ศ ษ มีเสียงสะกดอยู่ในแม่ กค ส่วนตัวการันต์
เป็นตัวที่ไขออกเสียง เพื่อเป็นการคงรูปศัพท์ของคำนั้น ๆ ไว้ ความหมายจะไม่
เปลี่ยนแปลงไป

การนำเข้าสู่เรื่อง (คูหน่วยที่ ๑ ตอนที่ ๑)

การดำเนินการสอน (คูหน่วยที่ ๑ ตอนที่ ๑)

ประสมการณ์และกิจกรรม

- ให้เด็กรวบรวมคำที่เคยพบที่เห็นว่าสะกดด้วย ส, ศ, ษ และ จ
- ให้รวบรวมคำต่าง ๆ ที่มีการ์นต์จากเรื่องที่อ่านจากหนังสือแบบเรียน หนังสืออ่านประกอบและเอกสารต่าง ๆ ที่พอจะจัดหามาได้
- เอาคำเหล่านี้ทำเป็นบัตรคำแถบประโยค เพื่อเล่นสนุกประกอบ เช่น โคมินาคอคำ เกมผสมอักษร ฯลฯ
- ทำแบบฝึกหัดฝึกฝน เพื่อเพิ่มความเข้าใจความหมายของคำเหล่านี้และเขียนได้ถูกต้อง
- เลือกประโยคใดประโยคหนึ่งในเนื้อหาเฉพาะตอนมาแต่งเป็นเรื่องราวแข่งขันกันที่แต่งไม่ได้ชื่อว่าแพ้
- อ่านเรื่องตามหนังสืออ่านประกอบ (ครูณศึกษา) ครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบรายคน ฝึกหัดทำการบ้านและหรืออภิปรายกลุ่ม หรือทำงานกลุ่ม

กิจกรรมเสนอแนะในหนึ่งช่วงเวลา

- ให้อ่านเรื่องราวที่มีคำที่สะกดด้วย ล ศ ษ และ ส ให้หิบบคำเหล่านี้ออกมาพร้อมบอกความหมายของคำเหล่านี้
- ให้อ่านเรื่องที่กำหนดให้แล้วหาคำที่มีการ์นต์ออกมาเขียน แล้วอธิบายความหมายด้วยการแข่งขันกันเป็นกลุ่ม
- หิบบคำที่สะกดและการ์นต์ที่เลือกมานั้นมาเขียนเป็นบัตรคำหรือให้แข่งขันกันสะกดลงในกระเป๋านั้น พร้อมบอกความหมาย
- หิบบคำเหล่านั้นจากบัตรคำแล้วสร้างเป็นประโยคแข่งขันกัน
- ครูให้แบบฝึกหัดให้อ่าน แล้วตอบคำถามที่ครูกำหนด

สิ่งเสริมประสบการณ์

อุปกรณ์

- บัตรอักษร บัตรคำ กระดาษแข็ง และแถบประโยค
- ภาพวาด ภาพจากหนังสือเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
- กระดาษแข็งสำหรับใช้บรรจุเรื่องที่แต่งแข่งขัน
- แผนผังที่ตั้งเมืองที่กล่าวถึง
- ดินสอ ยางลบ กระดาษสำหรับสร้างแผนผังระหว่างเมือง
- หนังสือนิทานประกอบเรื่อง

เพลง

- รักกันไว้เถิด
- เทียวเมืองเหนือ

าลา

เล่นสนุก

- แข่งขันผสมคำ
- แข่งขันการแต่งประโยค
- แข่งขันกันต่อคำ (เกบโคมิโน)
- เล่นบทบาทเจ้าสามพระยา (งำเบื่อง ราม เม็งราย)

หนังสืออ่านประกอบ

๑. ประวัติศาสตร์เชิงนิยาย เรื่อง ขุนรามคำแหงมหาราช และ สมเด็จพระนารายณ์มหาราช โดยนายคำรา ณ เมืองใต้ และ เหม เวชกร ไทยวัฒนาพานิช จำกัด ๒๕๑๗ หน้า ๔ - ๑๐
๒. ครูณศึกษา ชั้นประถมปีที่ ๔ ไทยวัฒนาพานิช ๒๕๑๗ ทุกหน้า

๓. วันเด็ก ๒๕๑๐ ของคณะกรรมการจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติประจำปี ๒๕๑๐ หน้า ๔๔ - ๕๔
๔. ภาพประวัติศาสตร์กรุงรัตนโกสินทร์ เล่ม ๑ กาญจนาคพันธ์ ไทยวัฒนาพานิช ๒๕๑๑ ทุกหน้า
๕. ภาพชีวประวัติสุนทรภู่ นายคำรา ณ เมืองใต้ ไทยวัฒนาพานิช ๒๕๐๖ ทุกหน้า
๖. วรรณกรรม-ภาพจิตร เรื่องราชาธิราชและกาگی เหมเวชกร และคำรา ณ เมืองใต้ ไทยวัฒนาพานิช ๒๕๑๒ ตอนที่ ๑๑ ๑๓ ๑๔ ๒๐ ๒๑ ๒๕ ๒๘ และ ๓๐
๗. แบบฝึกหัดแต่งความชั้น ป.๔ ไทยวัฒนาพานิช ๒๕๑๖
๘. หนังสืออ่านนิทานไทยเรื่อง พระสังข์ทอง องค์การคำคุณุสภา ๒๕๐๘
๙. นิทานร้อยบรรทัด กลุ่ม ๓ ชั้น ป.๔ ของกระทรวงศึกษาธิการ โรงพิมพ์คุรุสภา ๒๕๑๕
๑๐. แบบเรียนภาษาไทยชั้น ป.๔ เรื่อง คอกรักสัตว์แสนรู้ ของกระทรวงศึกษาธิการ โรงพิมพ์คุรุสภา ๒๕๐๒

บทฝึกทักษะสำหรับเด็ก

๑. อ่านเรื่องต่อไปนี้แล้วตอบคำถามคำถาม

ก. "อุคหุขโมยกระดิ่ง"

มีชายคนหนึ่งความคิเล็กขี้ง ชอบตริตรองการ ไค้ยีนกระดิ่งกรังกรัง
กั๊งวาลที่ประคู้บ้าน คนอยู่ใกล้เคียง

เกิดนึกชอบใจกระตึงเสียงใส เข้าไปมองเมียง ยืนมองยิ่งรัก จิตชัก
เอนเอียง กระตึงจำเรียง เสียงเพราะจับใจ

อยากมีไว้ฟัง แต่ฐานะยัง ยากจนชั้นไร ไม่อาจซื้อหา แต่ว่าอยากได้
จะทำอย่างไร อยากได้จริง จริง

ครั้นจะแอบปลด กระตึงทรยศ คงร้องกรุ่งกริ่ง เข้าหูเจ้าของต้อง
เกิดช่วงชิง หมคทางท้วงติง ซ้อหาขโมย

ถ้าเราฉลาด ปลดอย่างสามารถ นีให้เสียงโชน ไปเข้าหูได้ ไม่เกิด
วายวาย ก็จะไม่ขโมยได้ตั้งใจหวัง

สำคัญที่หูคนอื่นจะรู้ เพราะยินเสียงคัง ถ้าไม่ได้ยิน หังสิ้นมิดมั่ง
สำเร็จกระมัง ตั้งทาลองดู

ตกลงใจทำ เหตุโจรกรรม มือซ้ายอุคุหู ฮะ สำเร็จแน่ หูแซ่เขื่อน
อยู่ เมื่อบิดอุคุหู ไม่รู้เสียงใด

คอยอย่างเยื้องย่อง คางจับจคจ้อง กระตึงเสียงใส มือซ้ายอุคุหู มือ
ขวาชูไป คิงของต้องใจ จากบนประตู

เสียงคังกรุ่งกริ่ง เจ้าของรีบวิ่ง ออกนามองดู เห็นว่าขโมยมีหนึ่ง
อุคุหู คิงกระตึงอยู่ หัวร้องอหายน

ชะโจรเจ้าเล่ห์ ขโมยแบบเก้ ความคิดแยบคาย อุคุหูกันเสียง
อย่าเลี้ยงภิปราย จงรีบผันผาย กฎหมายเรียกตัว

๑. ชายคนนั้นต้องการอะไร
๒. เขาตัดสินใจจะเอามาโดยวิธีใด
๓. เขาทดลองก่อนจะลงมือตัดสินใจเอามาอย่างไร
๔. แผนการของเขาฉลาดหรือไม่ เพราะเหตุใด

๕. ผลที่เขาได้รับเป็นอย่างไร
๖. จงเลือกคำที่สะกดด้วย ศ หรือ ส หรือ ษ จากที่อ่านมา
เท่าที่จะหยิบมาได้
๗. จงเลือกคำที่มีการันต์ตามที่ปรากฏ พร้อมอธิบายความหมาย
๘. นักเรียนได้ข้อคิดจากเรื่องนี้อย่างไร อภิปราย
๙. จงอภิปรายว่าเรื่องนี้จะ เป็นข้อเตือนใจกับชีวิตจริง ๆ ของ
เราเพียงใด
๑๐. จงอภิปรายว่า ความฉลาดมีเหตุผลและการตัดสินใจในการ
กระทำใด ๆ ที่ดี ควรจะเป็นอย่างไร
  - ข. เลือกแต่งเรียงความเล่า ชุนเม็งราย ชุนราม พญางำเมือง
ความลับไม่มีในโลก ช่างตายทั้งตัวเอาใบบัวมีด ทำช่วยอมได้รับข้าว
  - ค. หัดเขียนจดหมายถึงเพื่อน เล่าเรื่องไปเที่ยวเชียงใหม่
เชียงใหม่ พะเยา เชียงราย สู่เพื่อนพี่ บรรยายความรู้สึกนึกคิดที่ตนชอบ
หรือจินตนาการ หรือไปเห็นมาจริง ๆ
๒. ฝึกตั้งคำถามให้เด็กตอบจากเรื่องที่ควรจำมาให้อ่าน เช่น ครุฑศึกษา
(หนังสืออ่านประกอบข้อ ๒) บทที่ ๒ ๓ ๕ ๖ ๘ ๑๐ ๑๑ ๑๒ ๑๔ ๑๖ ๑๘
๑๙ ๒๑ ฯลฯ (หรือ ทุกบทเลือกมาเท่าที่จะทำได้)

ประเมินผลและสรุปบทเรียน

ประเมินผล

๑. ประเมินผลจากทำแบบฝึกทักษะ
๒. บันทึกจากการสังเกตการเรียน การตั้งใจทำงาน การตั้งใจ
ร่วมหมู่พวกการทำงานส่วนตัว

๓. สอบถามสัมภาษณ์จากเรื่องที่ให้ไปอ่าน
๔. ทดสอบดู (ใช้ข้อทดสอบ)
๕. หักแต่งเรื่อง แต่งจกหมายให้ดูบ่อย ๆ
๖. ประเมินผล สรุปผลรวมกันทั้งชั้น

สรุปบทเรียน

๑. ทวยกการเลนละคร
๒. ทวยกการอภิปรายรวมกันถึงผลคิผลเสียที่ไ้รับจากบทเรียน
๓. ทวยกการรวมกันสรุปทำแผนภูมิรวมกัน แต่งเป็นหนังสือรวมกัน แบ่งเป็นหมวด ๆ เช่น หมวด ศ สะกด หมวด ร การันต์ ฯลฯ เป็นต้น
๔. แสดงผลงานให้ชั้นอื่น ๆ ดูรวมกัน

ข้อเสนอแนะ

ลองเลือกบางเนื้อหาบางตอนออกไปทดสอบสอนดู เตรียมการสอน เลือกทักษะที่เห็นว่าคนถนัดมาประกอบบทเรียน เลือกกิจกรรมที่เห็นว่าเหมาะสมมาใช้ แล้วประเมินผลจากข้อเท็จจริงว่า การนำไปสอนนั้นบรรลุผลแค่ไหนอย่างไร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย